

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Bakalářská práce

Prostorová analýza účastníků světových šampionátů mužů ve vybraných kolektivních sportech

Vypracoval: Theodor Dlugoš

Vedoucí práce: doc. RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D.

České Budějovice 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta

Poděkování

Rád bych poděkoval panu doc. RNDr. Stanislavovi Kraftovi, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, trpělivost, ochotu a cenné rady, které mi věnoval v průběhu zpracování. V neposlední řadě také Anetě Borovičkové a celé mé rodině, kteří mi byli a stále jsou velikou oporou.

DLUGOŠ, T. (2020): Prostorová analýza účastníků světových šampionátů mužů ve vybraných kolektivních sportech. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 67 s. + přílohy.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na prostorovou analýzu účastníků světových šampionátů mužů ve vybraných kolektivních sportech, konkrétně basketbal, fotbal, kriket a pozemní hokej.

Cílem práce je samotná prostorová analýza všech účastníků na všech Mistrovstvích světa v již zmíněných sportech. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a analytické.

Teoretická část je zaměřena především na kulturní geografii a pod ní spadající geografii sportu, ale také na historii jednotlivých sportů. Dále obsahuje také stručný přehled každého Mistrovství světa. Pro analytickou část jsou použita data o účastnících z oficiálních webových stránek mezinárodních federací či asociací. Tyto údaje jsou následně využity v mapových dílech a komparacích.

Výsledky bakalářské práce mimo jiné přinesly zjištění, že basketbal a fotbal jsou sporty, ve kterých se utkává větší počet států a jejichž těžiště je především v Evropě. Ovšem i ve zbytku světa jsou tyto sporty celkem rovnoměrně rozloženy, zatímco kriket a pozemní hokej jsou koncentrovány především do Jižní Asie a Austrálie, to platí především pro kriket. V pozemním hokeji je na vrcholné úrovni také několik států z Evropy, ale převažují státy Jižní Asie a Austrálie.

Klíčová slova

Prostorová analýza, geografie sportu, kulturní geografie, Mistrovství světa, basketbal, fotbal, kriket, pozemní hokej

DLUGOŠ, T. (2020): Spatial analysis of participants in world men's championships in selected team sports. Bachelor thesis. University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Education, Department of Geography, 67 p. + appendices.

Annotation

The bachelor thesis is focused on the spatial analysis of participants in the World Men's Championships in selected team sports, specifically basketball, soccer, cricket and field hockey.

The aim of the work is the spatial analysis of all participants in all World Championships in the already mentioned sports. The work is divided into two main parts – theoretical and analytical.

The theoretical part is focused mainly on cultural geography and the geography of sport, but also contains a brief overview of each World cup. For the analytic part, data on participants from official websites of international federations or associations are used. These data are used in map works and comparisons.

The results of the bachelor's thesis brought, among other things, the finding that basketball and football are sports in which a larger number of states compete and their focus is mainly in Europe, but also in the rest of the world, these sports are fairly evenly distributed. While cricket and field hockey are concentrated primarily in South Asia and Australia, this is especially true for cricket. There are also several countries from Europe at the top level in field hockey, but the countries of South Asia and Australia predominate.

Key words

spatial analysis, geography of sport, cultural geography, World championship, basketball, soccer, cricket, field hockey

Obsah

1. Úvod	9
2. Teoretická část	12
2.1. Kulturní geografie	12
2.2. Geografie sportu	14
2.3. Basketbal: historický a kulturní vývoj.....	19
2.4. Fotbal: historický a kulturní vývoj	22
2.5. Kriket: historický a kulturní vývoj.....	27
2.6. Pozemní hokej: historický a kulturní vývoj.....	30
2.7. Hypotézy bakalářské práce	33
3. Metodika	34
4. Analytická část.....	36
4.1. Prostorová analýza Mistrovství světa v basketbalu	36
4.2. Prostorová analýza Mistrovství světa ve fotbale	40
4.3. Prostorová analýza Mistrovství světa v kriketu.....	44
4.4. Prostorová analýza Mistrovství světa v pozemním hokeji	48
4.5. Syntéza Mistrovství světa analyzovaných sportů.....	51
4.6. Porovnání nejúspěšnějších států v jednotlivých sportech	54
4.7. Porovnání účastníků Mistrovství světa ve vybraných sportech	55
4.8. Porovnání nejúspěšnějších států v jednotlivých sportech vzhledem k HPD per capita.....	57
4.8.1. Nejúspěšnější státy na basketbalových Mistrovstvích světa	57
4.8.2. Nejúspěšnější státy na fotbalových Mistrovstvích světa.....	58

4.8.3. Nejúspěšnější státy na kriketových Mistrovstvích světa	58
4.8.4. Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji	59
4.9. Státy Britského impéria na Mistrovstvích světa v kriketu a pozemním hokeji	60
5. Závěr	61
Přílohy	68

1. Úvod

Sport, který má velmi bohatou historii, se především po průmyslové revoluci a vlivem následné globalizace stal každodenní součástí lidských životů. Každý den se s ním v jisté podobě setkáváme ať už jako aktivní účastníci v různých sportovních areálech jako jsou například haly, stadiony, fitness centra nebo také v přírodě, nebo můžeme naopak působit pasivně jako diváci či fanoušci. Se sportem se setkáváme také v televizi, rádiu nebo v různých tištěných podobách médií. Zatímco dříve se sport provozoval především za účelem udržení fyzické kondice nebo jako součást spirituálních aktů, v současné době je víceméně rozdělen na rekreační a profesionální. Rekreační sport je jedna z nejvíce využívaných aktivit při trávení volného času. Sport profesionální poskytuje čím dál více příležitostí pro samotné sportovce, ale také pro sponzory a investory. Odhad Evropské komise z roku 2007 říká, že sport a činnosti s ním spojené generují 3,7 % HDP a současně zaměstnávají 5,4 % pracovní síly Evropské unie (European Commission 2007).

Výdělky nejlépe placených sportovců planety se každým rokem zvyšují a dosahují závratných výší. Žebříček sportovců, kteří si vydělávají nejvíce peněz, každoročně sestavuje například časopis Forbes. Pro rok 2019 byl jako pomyslný vítěz vyhlášen fotbalista Lionel Messi, který si za rok vydělal sto dvacet sedm milionů amerických dolarů, tyto příjmy zahrnují plat i peníze, které sportovec získal od sponzorů. Messi je v žebříčku následován dalšími fotbalisty Ronaldem a Neymarem a dalšími sportovci především z amerických soutěží, jako jsou NBA nebo NFL, ale také tenisty nebo golfisty (Forbes 2019). Vrcholoví sportovci také mohou využívat svého postavení a vlivu pro vyjádření svého názoru, například ohledně environmentálních či politických problémů. Někteří sportovci se po konci kariéry snaží prosadit na politické úrovni a často se jim to daří díky navázaným vztahům z minulosti a díky podpoře, kterou mají od svých fanoušků. Mezi bývalé sportovce, kteří se prosadili na politickém hřišti, můžeme zařadit například Vitalije Klička, Arnolda Schwarzeneggera a v České republice Jakuba Jandu či Milana Hniličku.

Díky neustále se zvyšujícímu objemu financí, který je do sportu investován, roste také zájem o zkoumání sportovních aktivit. Sportu se věnuje mnoho oborů, například ekonomie, sociologie, psychologie a také geografie. Geografie sportu je vědní obor, který spadá pod humánní geografii. Bohužel mu v České republice není věnována dostatečná pozornost. Ve zbytku světa, především pak ve Velké Británii a ve Spojených státech amerických, je situace o něco lepší, přes to by si však geografie sportu zasloužila mnohem větší pozornost.

Bakalářské práce, která má lehce experimentální povahu, především protože tématu geografie sportu není věnováno tolik prostoru jako jiným oblastem a získávání odborné literatury a vědeckých poznatků je tak mnohem náročnější, je zaměřena na dvě, pro někoho možná odlišná odvětví, které autora zajímají a již delší dobu se jim věnuje. První z nich je sport, kterému se aktivně věnuje nepřetržitě již od útlého dětství a druhé je geografie, kterou momentálně studuje a která autora zajímala již od základní školy. Práce se konkrétně zabývá Mistrovstvími světa a jejich účastníky ve čtyřech vybraných sportech – basketbalu, fotbale, kriketu a pozemním hokeji. První dva jmenované sporty jsou vybrány jako zástupci globálních sportů, v nichž je vysoká konkurence, o čemž svědčí mimo jiné například počet registrovaných národních asociací či federací v těch mezinárodních. Zbylé dva sporty patří mezi staroanglické sporty, u kterých je předpokládaná menší konkurence a rozšíření především v zemích, které jsou, nebo v minulosti byly, spojeny s Velkou Británií. První část této bakalářské práce je věnována rešerši literatury v oblastech kulturní geografie a geografie sportu, druhá část se zaměřuje na prostorovou analýzu všech Mistrovství světa v analyzovaných sportech.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol, první z nich je úvod, ve kterém je stručný přehled obsahu této bakalářské práce. Druhá část se věnuje teoretickým poznatkům především z oblasti kulturní geografie a geografie sportu, ale také historii analyzovaných sportů a uskutečněným Mistrovstvím světa v těchto sportech. Následuje třetí část, která je věnována metodice bakalářské práce, na ní navazuje část analytická, ve které je provedena prostorová analýza Mistrovství světa ve vybraných sportech. Poslední kapitola je věnována závěru práce a jejím shrnutí.

Hlavním cílem této bakalářské práce je provedení prostorové analýzy účastníků všech doposud konaných Mistrovství světa ve vybraných analyzovaných sportech, tedy fotbale, basketbalu, kriketu a pozemním hokeji. Následně z této prostorové analýzy vyvodit, v jakých oblastech, nebo také na jakých kontinentech, jsou státy, které se nezúčastnily Mistrovství světa v daném sportu ani jednou, ale také určit, kde se nachází jakýsi pevný základ daného sportu. Také je tato práce příspěvkem do oblasti geografie sportu, která je především v České republice spíše okrajovou záležitostí a není zde dostatek odborné literatury věnované právě tomuto tématu.

Dílčím cílem v této práci je určení nejúspěšnějších států na Mistrovstvích světa v analyzovaných sportech a následné porovnání jejich případných rozdílů. Tento cíl navazuje na hlavní cíl práce. Dalším dílčím cílem je porovnání jednotlivých sportů, konkrétně porovnat rozdíly v počtu států, které zasáhly alespoň do jednoho Mistrovství světa v basketbalu, fotbale, kriketu

a pozemním hokeji. V neposlední řadě je cílem potvrzení, nebo vyvrácení hypotéz, které jsou uvedeny na konci druhé kapitoly.

2. Teoretická část

Následující kapitola je zaměřena zpočátku na kulturní geografii, samotnou kulturu a jejich definici. Kultura zahrnuje velkou část duchovních tradic či náboženství, ale také další aspekty každodenního života jako třeba umění a divadelní představení, ale také sport. Právě tomu je věnována další část této kapitoly, tedy spíše geografii sportu, která je součástí kulturní geografie, její historii, ale také současnosti. Součástí této kapitoly je také přehled historie analyzovaných sportů a stručný přehled každého Mistrovství světa v analyzovaných sportech.

2.1. Kulturní geografie

Kulturní geografie jakožto vědní obor, který spadá pod humánní geografii, je poměrně mladou geografickou disciplínou, a nejen kvůli tomu je velmi obtížné ji definovat, dalším důvodem může být problém v definování kultury samotné. Definice se také liší v rámci různých geografických škol. Za zakladatele kulturní geografie je považován americký geograf Carl Ortwin Sauer, který působil jako profesor geografie na Kalifornské univerzitě v Berkeley. Právě podle geografa C. O. Sauera by měla kulturní geografie hledat odpovědi na otázky následujícího typu: *„Proč se v jedné zemi mluví tak a v jiné jinak? Proč je kulturní úroveň jednoho státu na nízké úrovni, jiného na úrovni vysoké? Proč vznikly kulturní rozdíly? Jak je můžeme definovat? Jaké jsou zákonitosti a pravidla těchto rozdílů?“* (Anděl 1998, s. 5). V odpovědích na tyto otázky může hrát významnou roli například také sport, který dokáže ovlivnit jednotlivce, ale i davy lidí.

Podle některých přístupů je pojetí kulturní geografie velmi široké a má tak stejný obsah studia jako geografie humánní, která se zabývá studiem lidí a všemi jejich aktivitami (Anděl 1998). Mohlo by se tedy zdát, že všechny lidské aktivity jsou vázány na kulturu. Podle jiných přístupů se setkáváme s názory, že se jedná pouze o pozorování kulturních diferenciací (Goodall 1987, cit. v Anděl 1998). Wagner a Mikesell vidí kulturní geografii jako kombinaci poznatků získaných v rámci kultury s geografickou problematikou (Wagner, Mikesell 1962, cit. v Anděl 1998). I přes různé definice a neshody v kulturní geografii se geografové shodují na tom, že by se měla kulturní geografie věnovat především základním kulturním elementům, jako jsou jazyk, náboženství a tzv.

sídelní tvary. Kulturní geografie využívá poznatky nejen z geografie, ale také z dalších vědních disciplín jako jsou antropologie, etnografie, historie a ekologie (Anděl 1998). „*Vyjadřujícím prostředkem kultury a základním kulturním elementem je jazyk, který je i důležitým kritériem stanovení kulturní identity. Umožňuje člověku komunikaci s ostatními lidmi a je prostředkem přenášení kulturních tradic na další generace. Je zároveň i základním znakem národa, relativně nejjednodušším a nejsnáze poznatelným*“ (Pavlík a kol. 1986, cit. v Anděl 1998, s. 6). Náboženství, jehož definice bývají různé, je druhým kulturním elementem. Rozumí se jím názor či výraz životního pocitu, který je založený na víře v nadpřirozené bytosti. Právě tradice spojené s náboženstvím mohou bezprostředně ovlivňovat běžný život lidí (Anděl 1998).

Dalším geografem, který se zajímá o kulturu, je Američan Mike Crang, podle něho jsou při určování kultury podstatné tři otázky: „*Co máme na mysli pod pojmem kultura? Proč je kultura studována? Jaké věci kultura zahrnuje?*“ (1998, s. 1). Ve své knize uvádí, že od roku 1950 se v odborné literatuře vyskytuje na sto padesát různých definic pojmu kultura (Crang 1998). Pod pojmem kultura si tak nemůžeme představit pouze vzdálené národy nebo například umění, kultura je totiž součástí našich každodenních životů a je to něco, co dává životu smysl. Crang (1998) také tvrdí, že by se kulturní geografie měla zajímat o témata, která jsou za hranicemi umění, jako jsou například kultury západního světa nebo vzdálenější národy. Autor ve své knize také uvádí, že je velmi problematické od sebe oddělit ekonomii a kulturu, což v geografii často vede k privilegování ekonomických vlivů na úkor těch kulturních (Crang 1998). Toto tvrzení tak můžeme brát jako další fakt, který brání ve vymezení kultury a následně také kulturní geografie.

Také sportovní aktivity jsou v dnešní společnosti opětovaně vnímány jako součást kultury a také jako součást společnosti samotné. Tomuto tvrzení mimo jiné nahrává také skutečnost, že sportovní aktivity patří mezi nejčastěji využívané způsoby trávení volného času (Mičuda 2016). Například podle studie Van Bottenburga jsou sportovní aktivity tím nejčastějším projevem lidských aktivit (Van Bottenburg 2005, cit. v Holenda 2012). V případě profesionálního sportu navíc dochází k přílivu velkého množství financí a tak i geografie, podobně jako ostatní vědní disciplíny, přidává svůj pohled na sport a s ním spojené aktivity (Mičuda 2016). Sport se těší zájmu obyvatelstva jak z hlediska aktivního zapojení, tak i toho pasivního. Jeho popularita v posledních desetiletích nabírá na síle, důkazem může být například sledovanost Mistrovství světa ve fotbale v roce 2006, které po celém světě vidělo přes dvacet šest miliard diváků (Holenda 2012). Významnosti sportu přidává také podíl tohoto „odvětví“ na HDP, který se ve vyspělých státech pohybuje od dvou do čtyř procent, což ho řadí na podobnou úroveň jako je například zemědělství (Holenda 2012). Sport tak v posledních letech či desetiletích nabírá jak na popularitě, tak i na ekonomické důležitosti a je neodmyslitelnou částí životů pro mnoho obyvatel.

O tom, že sport se vyvíjí v jakémisi kulturním klimatu, se zmiňuje i sociolog Aleš Sekot (2010). Provázanost mezi kulturním a sportovním prostředím můžeme pozorovat například na Novém Zélandě, kde se tradiční maorský bojový tanec Haka stal tradiční součástí předzápasových rituálů.

Na základě těchto poznatků tak můžeme do kulturní geografie zařadit také geografii sportu, které se více věnuji v následující kapitole. Sport jako takový může být velmi provázaný s kulturou, například kriket je velmi úzce spjatý s kulturním děním ve Velké Británii, a do britských kolonií se dostal právě zásluhou britského království. V současnosti se v bývalých koloniích či v zemích Commonwealthu jedná o tradiční sport, který je s nimi spjatý podobně jako například „čaj o páté“ s Anglií. V některých zemích je pro národ určitý sport téměř jako náboženství a lidé tam chodí na každý zápas svého oblíbeného týmu jako jiní do kostela.

V České republice se o kulturní geografii zajímá Jiří Anděl z Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V jeho díle, nazvaném tematicky Kulturní geografie, se jednotlivé kapitoly zabírají konkrétně vymezením kulturní geografie a základním pojmům v této oblasti; jazyky jakožto základními elementy kulturní geografie; národy; tradičními ale také méně rozšířenými náboženstvími jakožto druhým základním elementem kulturní geografie; světovým kulturním dědictvím od starověkých až po novodobé památky a nakonec kulturními regiony a jejich specifiky (Anděl 1998). Dalším českým autorem, který se zajímá o oblast kulturní geografie, je Pavel Chromý z Univerzity Karlovy v Praze. Dalších přispěvatelů k tomuto tématu naneštěstí není mnoho. V posledních letech však roste zájem o geografii sportu, kterou také můžeme zařadit do kulturní geografie.

2.2. Geografie sportu

Zdánlivě je oblast geografie od tématu sportu vzdálená. Ovšem studování sportu v rámci geografie není žádnou novinkou. Jak uvádí Bale ve své knize Sports Geography, poprvé byl sport zmíněn v geografické publikaci již v roce 1879, kdy se Elisée Réclus zabýval kriketem ve svém díle Géographie Universelle, která je označeno jako první publikace zabývající se o spojení geografie a sportu (Bale 2003). Jak je již výše zmíněno, sport vzniká v kulturním prostředí a je nedílnou součástí lidských životů, z toho vyplývá, že sportovní geografie je součástí kulturní geografie a to i přes dřívější „založení“ sportovní geografie.

Následně, jak uvádějí Bale a Dejonghe ve svém článku *Sports Geography : an overview*, v roce 1919 vydal američan J. R. Hildebrand článek v magazínu *National Geographic*, ve kterém se zajímal o souvislost mezi nejoblíbenějšími sporty a zvyky jednotlivých národů. Hildebrand považoval sport za vhodný faktor pro rozpoznání toho, jak jednotlivé národy žijí nebo pracují. Tento článek nesl název *The Geography of Games* (Bale, Dejonghe 2008). Prvním významnějším příspěvkem v oblasti geografie sportu byl článek, který vydal Harvey Lehman v roce 1940 v *American Journal of Educational Research*. Zabýval se v něm původem profesionálních hráčů baseballu, konkrétně zmapoval původ a znázornil rozdíly mezi americkými státy v počtu vchovaných basebalových hráčů a i přes to, že tento článek nepřitahoval pozornost geografů, tak velmi přispěl k rozvoji geografie sportu (Bale, Dejonghe 2008). V 50. letech minulého století došlo v geografii ke „kvantitativní revoluci“. Velmi tomu přispěl Ernst Jokl a jeho kolegové, kteří se zabývali letními Olympijskými hrami v Helsinkách v roce 1952. Základ jejich výzkumu byl stejný jako u Lehmana v roce 1940, ovšem jimi použité metody obsahovaly více statistických a matematických postupů. Hlavním cílem byla analýza výkonu a účastníků samotných na základě jejich národnostních původů, tyto výsledky jsou znázorněny především pomocí statistiky ve formě grafů a tabulek (Bale, Dejonghe 2008).

Prvním geografem, který se primárně zabýval především sportem, byl John Rooney z americké univerzity v Oklahomě. Jeho první články z kategorie sportovní geografie se zaměřovaly na americký fotbal ve Spojených státech amerických (Rooney 1969, Rooney 1970, cit. v Frumar 2018). V těchto článcích, se podobně jako dříve například Jokl, zaměřuje na původ hráčů amerického fotbalu a také na jejich migraci v době, kdy mění střední školy za vysoké školy. Rooney se ve většině jeho publikací věnoval převážně sportu, který se odehrává na území Spojených států amerických, zkoumá například rozdílné rozšíření jednotlivých sportů v rámci regionů a také schopnost a úspěšnost regionů produkovat vrcholové sportovce. Za zmínku stojí spolupráce Rooneyho s kolegou Richardem Pillsburyem, která v roce 1992 vyústila ve vydání knihy *Atlas amerického sportu* (Rooney, Pillsbury 1992b, cit. v Frumar 2018).

Bale dokonce považuje Johna Rooneyho za otce moderní geografie sportu. Také je zakladatelem prvního a dosud jediného odborného časopisu, který se zabýval geografii sportu, nesl název *Sport Place: An International Journal of Sports Geography*. První číslo tohoto časopisu vyšlo v roce 1987 a naneštěstí pro geografii sportu vyšlo v roce 2000 číslo poslední (Bale, Dejonghe 2008, cit. v Frumar 2018). Za zmínku stojí poměrně mladá iniciativa, která se snaží o vytvoření nového periodika v oblasti sportovní geografie, děje se tak od roku 2014 ve třech různých zemích. Na tomto projektu, který je nazván *Geosport for Society* a vychází dvakrát ročně, spolupracují rumunská univerzita ve městě Oradea, univerzita z maďarského Debrecenu

a Gdaňská univerzita v Polsku. O publikace se starají především autoři ze zmíněných zemí, ale již zde publikovali také odborníci z Francie nebo Itálie. Otázkou však je, zda se vydavatelé zvládnou vypořádat s nástrahami, kterým čelil časopis *Sport Place*, jako jsou nedostatek finančních prostředků nebo dostatečné množství kvalitních příspěvků (Frumar 2018).

Bezsporu nejznámějším geografem současnosti, který se zabývá oblastí sportu, je Angličan John Bale z britské univerzity v Keelu. Jedná se o autora mnoha odborných knih a článků, který je považován za největšího průkopníka v oblasti geografie sportu. Za jeho nejvýznamnější dílo se dá považovat publikace *Sports Geography*, která je velmi důležitá i pro samotnou geografii sportu. První vydání této knihy, která je velikým přínosem pro geografii sportu, vyšlo v roce 1989, následně se autor v roce 2003 rozhodl vydat druhé vydání. V této knize popisuje, čím se geografie sportu jako oblast zabývá a co zkoumá. Konkrétně uvádí, že do oblasti zájmu spadají veškeré sportovní aktivity a to, jak se časem mění jejich prostorové rozložení, dále mění se charakter sportovní krajiny, symbióza mezi sportovním prostředím a samotnými účastníky a vytváření předpisů pro prostorové a environmentální změny ve sportovním prostředí. V knize je mnoho teorií, které zkoumají vliv sportu na kulturní a sociální život lidí. Publikace je také určena pro možné studie v rámci geografie sportu, ke kterým poskytuje obecná východiska (Bale 2003). Bale také působil jako editor a přispěvatel v již zmiňovaném časopisu *Sport Place*, mezi jeho díla patří i článek v časopise *Geography*, který zkoumá vliv fotbalových stadionů na okolí a popisuje v něm i problém lokace těchto stadionů, které se často nachází ve vnitřních částech měst a negativně tak působí na obyvatele. Problémy jako jsou například zvýšený hluk, vandalismus nebo zvýšená intenzita dopravy v lokalitě výskytu stadionů, jako lepší varianta se mu jeví přemístění těchto stadionů do periferních oblastí měst (Bale 1982, Bale 1990, cit. v Frumar 2018). V dalším díle nazvaném *The place of „place“ in cultural studies of sport* se Bale zabývá zvyšujícím se zájmem o téma sportu ze strany geografů, a to především ve Spojených státech amerických. Oproti dalším vědním disciplínám jako jsou například psychologie, historie, filosofie a sociologie je zájem o sport v geografii lehce zpožděný. Dle Balea existuje v geografii sportu pět základních přístupů. První z nich se zaměřuje na sportovní vlastnosti vzhledem k času a místu (Bale 1988). Druhý přístup staví na regionálním přístupu a soustředí se na analýzu migračních vzorců profesionálních sportovců (McConnell 1984, Marais 1979, Rooney 1987, cit. v Bale 1988). Další přístup, který Bale uvádí, používají převážně ekonomové, a zabývá se polohou sportovních klubů vzhledem k jejich ekonomice (Quirk 1973, Rivett 1975, Walker 1986, cit. v Bale 1988). Čtvrtý přístup se zabývá vlivem sportovních akcí, a to pomocí jednoduchých empirických přístupů (Marsh 1984, cit. v Bale 1988). Poslední přístup se zajímá více humánní a kulturní geografii ve spojení se sportem a jeho vlivem na kulturní krajinu (Bale 1988).

V Evropě se o geografii sportu nezajímá pouze John Bale, například v Nizozemí se zabývají přemístěním fotbalových stadionů a to z důvodu tlaku na efektivní využití prostoru z důvodu vysoké hustoty zalidnění. Na tomto procesu se podílejí geografové společně s pracovníky územního plánování (Dam 2000, cit. v Frumar 2018). I přes to však největší zájem o geografii sportu pozorujeme v anglicky mluvících zemích, jmenovitě především ve Velké Británii a ve Spojených státech amerických.

Sportem a především globalizací spojenou s rostoucím reklamním potenciálem sportu se zabývá Barry Smart z univerzity v britském městě Portsmouth. Ve své práci nazvané *Not playing around: global capitalism, modern sport and consumer culture* se věnuje vývoji moderního sportu, jeho provázanosti s ekonomickými procesy a kulturní transformaci, která je spojená s globálním šířením kapitalismu (Smart 2007). Autor poukazuje na počátky globalizace v moderním sportu, které dle něho sahají do konce devatenáctého století, a zaobírá se faktory, které měly vliv na skutečně velkou vlnu globalizace v této oblasti v průběhu dvacátého století. Za tyto faktory považuje zejména rozvoj mezinárodního sportu jako takového, také rozvoj mezinárodních sportovních organizací a zvýšený zájem o sport ze strany médií. Větší oblibě se sport těší i ze strany sponzorů, pro něž jsou lákavé především nejlepší a nejpopulárnější sportovní hvězdy, které dokážou oslovit velmi široké spektrum populace. Právě spojení s těmito populárními sportovci, ale také se sportovními událostmi, jako jsou například olympijské hry, může obchodním společností nabídnout přístup ke globální síti spotřebitelů (Smart 2007).

V České republice se geografii sportu výrazněji věnovalo vydání *Geografických rozhledů* nazvané *Geografie sportu*. V tomto vydání bylo publikováno hned několik článků zabývajících se geografii sportu. V prvním článku s názvem *Kde hledat počátky moderního sportu* se autoři Irena a Pavel Slepíčkovi zabývají tím, jak se sport stal součástí každodenního života, čímž se stal nedílnou součástí životů velké části populace. Také se zabývají tím, jak sport stále více ovlivňuje nejen sportovce, ale také ty, kteří se ho přímo neúčastní (Slepíčková, Slepíčka 2012).

Ve druhém článku se jeho autor Tomeš zabývá celosvětovým rozšířením sportu, který tím získal velký vliv na ekonomiku, politiku a mezinárodní vztahy. Významnou rozvojovou vlnu sportu přikládá průmyslové revoluci a urbanizaci, ale také Velké Británii, která zpopularizovala sporty i ve svých koloniích. Tomeš poukazuje také na velký zájem o sport ze strany odborníků a veřejnosti po celém světě, z toho důvodu mu podle autora věnuje svou pozornost řada vědních oborů, jako jsou ekonomie, sociologie, historie a právě také geografie (Tomeš 2012).

V dalším článku stejného autora jsou uvedeny statistiky věnující se například úspěšnosti či neúspěšnosti jednotlivých států v daných sportech nebo popularitě sportu v jednotlivých zemích.

Příkladem může být mapa, která znázorňuje země, které jsou ty „nejfotbalovější“ na světě (Tomeš 2012).

Článek od Gelné (2012) s názvem Sportovní aktivity a veřejná podpora sportu se zabývá například tím, jak sport ovlivňuje kondici jedinců pozitivním směrem, jak vytváří mezilidské vztahy či přispívá k rozvoji komunit. Také zde srovnává, jak se regionálně liší sportovní aktivita obyvatel České republiky a jaký je regionální rozdíl v hustotě postavených sportovišť na tisíc obyvatel. Jako nedostatek oblasti geografie sportu spatřuje autorka nedostatek dat k dané problematice.

Jak ve své diplomové práci zmiňuje Frumar (2018), opomenout nelze ani mapovou či atlasovou tvorbu. To především tu spjatou se sportem, protože velmi často data, která jsou v mapách znázorněna, dodávají geografové. Jako jeden z prvních sportovních atlasů Frumar jmenuje Sport sen France (Mathieu, Praicheux 1987, cit. v Frumar 2018), ale také již zmiňovaný Atlas of American Sport (Rooney, Pillsbury 1992b, cit. v Frumar 2018), které se však zabírají pouze jedním státem. Kvůli tomu lze za významné dílo považovat The World Atlas of Sport, který je v celosvětovém měřítku (Tomlinson 2011, cit. v Frumar 2018).

Mimo již výše zmíněné obecné sportovní atlasy se objevují také úzce zaměřená mapová díla, mezi která patří například První fotbalový atlas světa (Jelínek, Tomeš 2000) se kterým českým autorům pomohlo mnoho přispěvatelů a spolupracovníků z celého světa. Atlas je rozdělen do čtyř částí, první část obsahuje tematické mapy celého světa, porovnává jednotlivé regiony a věnuje se například stadionům, klimatu, ekonomice, migraci nebo fotbalovým tragédiím. Druhá část se věnuje především fotbalovým mistrovstvím, ať už těm světovým nebo kontinentálním a zajímá se také o kontinentální pohárové soutěže klubů. Nejvíce prostoru je věnováno třetí části, kde jsou zobrazeny regionální mapy, přehled všech zemí světa a jejich ligové i pohárové soutěže. Autoři se ovšem zaměřili především na více fotbalové státy, jako jsou například Brazílie, Německo či Portugalsko. Poslední, čtvrtá část obsahuje tabulkové přehledy mistrů a vítězů národních pohárů, ale také přehled jednotlivých klubů a informace o nich (Jelínek, Tomeš 2000). Tématu fotbalu se věnoval také Ivan Truchlik, který v roce 2015 vydal Fotbalový atlas světa (Truchlik 2015, cit. v Frumar 2018). O příspěvek do této kategorie atlasů se zasloužil také student Univerzity Palackého v Olomouci F. Held, který v rámci diplomové práce vytvořil Tematický atlas míst konání olympijských her (Held 2005).

V posledních letech se stále více absolventských prací věnuje tématu geografie sportu, nejvíce bakalářských či diplomových prací produkují studenti Univerzity Palackého v Olomouci. V roce 2013 student Halady nazval svou bakalářskou práci Příspěvek ke geografii sportu: analýza úspěšnosti evropských států v profesionálním fotbale (Halady 2013). V rámci diplomové práce se

Halady zaměřil na analýzu úspěšnosti států na tenisových grandslamových turnajích v takzvané otevřené éře (Halady 2015). Nejnovějším příspěvkem na Univerzitě Palackého je diplomová práce od Frumara nesoucí název Analýza úspěšnosti států EU na letních olympijských hrách (Frumar 2018). Také na Západočeské univerzitě v Plzni se v rámci bakalářské práce věnoval Misař geografii sportu, konkrétně prostorové analýze rozmístění házenkářských aktivit v ČR v letech 2009 – 2012 (Misař 2015).

2.3. Basketbal: historický a kulturní vývoj

Počátky moderního basketbalu se datují k roku 1891, kdy byl tehdejší kanadsko-americký profesor James Naismith, který vyučoval na YMCA International Training School v Massachusetts ve městě Springfield požádán, aby vymyslel halový sport, který by zpestřil přípravu atletů v zimním období. Naismith vymyslel celkem třináct základních pravidel tehdy nového sportu. Do výšky deset stop připevnil na opačné konce tělocvičny dva koše na broskve, které byly cílem pro skórování míčem dvou devítičlenných týmů. Hned o dva roky později, tedy v roce 1893, se basketbal stal tak populární, že ho Springfieldská škola začala předvádět i na mezinárodní úrovni (Biography 2019).

Ze Spojených států amerických se basketbal velmi rychle rozšířil, a to především na sever do Kanady a také na jih do Střední a Jižní Ameriky. Na evropský kontinent se basketbal dostal na úplném konci devatenáctého století. Konkrétně pak do Francie v roce 1893, Anglie v roce 1895 a na území současné České republiky v roce 1897. Vzhledem k následnému rozšíření například do Austrálie, Filipín, Japonska a Číny se tak necelých deset let od samotného vzniku stal basketbal celosvětově rozšířeným sportem. Opravdového zájmu se však basketbal v Evropě dočkal až po první světové válce (Malík 2012, cit. v Velenský M., Velenský E., 1994).

Vůbec první Mistrovství světa v basketbalu mužů se konalo v roce 1950, hostitelskou zemí byla Argentina, konkrétně hlavní město Buenos Aires. Tohoto turnaje se zúčastnilo deset týmů a vítězem se stala domácí Argentina, na druhém místě se umístily Spojené státy americké a na třetím místě Chile (FIBA 2019).

Obrázek 1: Argentinští mistři světa z prvního Mistrovství světa v basketbalu v roce 1950

Zdroj: wikipedia.org

Druhé Mistrovství světa se konalo taktéž v Jižní Americe, přesněji se pořadatelství zhostilo Rio de Janeiro v Brazílii. Oproti předchozímu turnaji zde bylo o dva účastníky více, počet účastníků byl tedy dvanáct. Mistři světa se poprvé stali reprezentanti Spojených států amerických, domácí celek se umístil na druhém místě a bronzovou medaili si domů odvezla reprezentace z Filipín (FIBA 2019).

V pořadí třetí Mistrovství světa se konalo v roce 1959. Pořadatelství se opět ujal stát z Jižní Ameriky, konkrétně Chile a poprvé se hrálo ve více městech. Počet týmů se zvýšil z dvanácti na třináct. Domácí výběr se umístil na třetím místě, před ním se umístily Spojené státy americké a na prvním místě zakončila turnaj Brazílie (FIBA 2019).

V roce 1963 se turnaj konal již podruhé v Brazílii. Počet reprezentačních týmů zůstal stejný, zúčastněných týmů bylo tedy třináct. Vůbec poprvé se někomu podařilo obhájit titul mistra světa. Domácí si tak připsali další celkové vítězství, na druhém místě se umístila Jugoslávie a na třetím místě výběr Sovětského svazu (FIBA 2019).

Páté Mistrovství světa v basketbalu mužů se odehrálo v roce 1967 v Uruguayi. Počet týmů zůstal nezměněný na čísle třináct. Mistry světa se poprvé stal výběr Sovětského svazu následovaný Jugoslávií na druhém a Brazílií na třetím místě (FIBA 2019).

Významným milníkem byl rok 1970, kdy se Mistrovství světa konalo poprvé mimo Jižní Ameriku, konkrétně v Jugoslávii. Turnaj měl třináct účastníků, jednalo se tedy o stejný počet jako v předchozích případech. K velké radosti domácích fanoušků si mistrovský titul připsala Jugoslávie, na druhém místě se umístila Brazílie a na třetím místě Sovětský svaz (FIBA 2019).

V pořadí sedmé Mistrovství v roce 1974 se konalo v Portoriku, bylo to tak první Mistrovství světa v basketbalu mužů konané ve Střední Americe. Pole účastníků se rozšířilo o jeden tým na čtrnáct. Zvítězil výběr Sovětského svazu, na druhém místě se tentokrát umístila Jugoslávie a na třetím místě Spojené státy americké (FIBA 2019).

Poprvé v roce 1978 se Mistrovství světa dostalo do Asie, hostitelské úlohy osmého mistrovství světa se ujaly Filipíny. Počet účastníků zůstal zachovaný na čísle čtrnáct. Titul mistra světa si již podruhé připsala Jugoslávie, která ho uhájila před Sovětským svazem a Brazílií umístěnou na třetím místě (FIBA 2019).

V roce 1982 se Mistrovství vrátilo do Jižní Ameriky, konkrétně do Kolumbie a jednalo se o v pořadí devátý turnaj tohoto druhu. Pole zúčastněných týmů se zmenšilo na třináct. Zvítězit se podařilo výběru Sovětského svazu, druhé místo vybojovaly Spojené státy a na třetím místě skončila Jugoslávie (FIBA 2019).

Jubilejní desáté Mistrovství světa v basketbalu mužů se konalo v roce 1986 a poprvé se hostitelské funkce ujalo Španělsko. Jednalo se o poměrně přelomový turnaj, protože počet účastníků poprvé vystoupal na číslo dvacet čtyři. Medailisté zůstali stejní jako na předchozím turnaji, jen v jiném pořadí. Konkrétně zlato si na své konto připsaly Spojené státy, stříbro Sovětský svaz a bronz putoval do Jugoslávie (FIBA 2019).

Jedenácté Mistrovství se konalo opět v Jižní Americe. V roce 1990 do Argentiny přijelo bojovat pouze šestnáct týmů. Medailisté zůstali stejní jako na minulém Mistrovství světa a to konkrétně v tomto pořadí – Jugoslávie, Sovětský svaz, Spojené státy americké (FIBA 2019).

Mistrovství světa v basketbalu mužů se konalo v roce 1994 poprvé v Severní Americe. Dvanácté Mistrovství hostila Kanada a počet týmů zůstal na čísle šestnáct. První místo si po osmi letech opět připsali Spojené státy, druhé místo vybojovalo Rusko a na třetím místě se umístilo Chorvatsko (FIBA 2019).

Dějištěm třináctého Mistrovství světa v basketbalu mužů se v roce 1998 stalo Řecko. Turnaj, kterého se účastnilo šestnáct týmů, ovládl výběr Jugoslávie, který dokázal zvítězit před výběry Ruska a Spojených států, který se umístil na třetím místě (FIBA 2019).

První Mistrovství světa v basketbalu mužů v dvacátém prvním století se konalo v roce 2002 a poprvé byly hostitelskou zemí Spojené státy americké. Domácí tým měl v šestnáctičlenném poli účastníků velké ambice, které nedokázal proměnit ve skutečnost. Zlato si tak odvezla Jugoslávie, stříbro Argentina a bronz Německo (FIBA 2019).

V roce 2006 se patnácté Mistrovství světa konalo v Japonsku. Turnaje se tentokrát zúčastnilo dvacet čtyři týmů. Historické prvenství si připsal na konto výběr Španělska a stejně tak historické druhé místo bral výběr Řecka, třetí příčku obsadil výběr Spojených států (FIBA 2019).

Historickým datem pro Turecko byl rok 2010, ve kterém pořádali Mistrovství světa v basketbalu mužů. Šestnáctého turnaje se zúčastnilo opět dvacet čtyři týmů. Výběr Spojených států si připsal zlatou medaili a napravil tak svou reputaci. Ve finálovém duelu mu podlehl domácí Turecko, které tak bralo historické stříbro a na třetím místě se umístila Litva (FIBA 2019).

Po druhé v historii se Mistrovství konalo na půdě Španělska, jednalo se o v pořadí sedmnácté Mistrovství světa. Tento turnaj konaný v roce 2014 měl tradičních dvacet čtyři účastníků. Zlaté medaile obhájil výběr Spojených států následovaný výběrem Srbska na druhém a Francií na třetím místě (FIBA 2019).

Osmnácté a doposud poslední Mistrovství světa v basketbalu mužů se konalo v roce 2019 v Číně. Tento turnaj byl přelomový a to zejména díky účasti 32 týmů z celého světa a mimo jiné se mezi účastníky probojoval také výběr České republiky, který obsadil vynikající šesté místo. Mistry světa se stali reprezentanti Španělska, kteří ve finále porazili výběr Argentiny. Bronz získal výběr Francie (FIBA 2019).

2.4. Fotbal: historický a kulturní vývoj

Kořeny moderního fotbalu sahají přibližně do poloviny devatenáctého století, kdy se pravidla vyvíjela především ve třech školách v Anglii. Konkrétně se jednalo o školy v Cambridge, Sheffield a Uppingham. V roce 1863 došlo k založení Anglické fotbalové asociace, která ve spolupráci právě s těmito školami v letech 1882 a 1883 sjednotila pravidla fotbalu. Fotbal se velmi

rychle stal zábavou především dělnických vrstev a v rámci průmyslové revoluce se velmi rychle začal šířit nejen po Anglii a přilehlých oblastech, ale také po celém světě. Rychlému šíření fotbalu přispíval i fakt, že v devatenáctém století byla britská koloniální říše největší na světě. Ve Spojených státech amerických a Kanadě, tedy v zemích, které se vymanily z britské nadvlády jako jedny z prvních, se fotbal tolik nerozšířil. Naopak starší britské sporty jako například kriket a ragby si v těchto zemích upravili na nynější baseball a americký fotbal. Fotbal se, podobně jako v Anglii, rozvíjel i ve světě především v dělnických vrstvách a to hlavně díky malé finanční náročnosti a vysoké dostupnosti (Jelínek a kol. 2000).

V roce 1904 došlo k založení mezinárodní fotbalové asociace FIFA a Mezinárodního výboru pro pravidla. O čtyři roky později, tedy v roce 1908, se fotbal objevil poprvé na Olympijských hrách, které se konaly v Londýně. K prvnímu Mistrovství světa ve fotbale mužů ovšem došlo až v roce 1930, kdy tento turnaj hostila Uruguay (Jelínek a kol. 2000).

Historicky první Mistrovství světa ve fotbale mužů se konalo v roce 1930. Pořadatelství se ujala Uruguay, která pro mistrovství vyčlenila tři stadiony v hlavním městě, Montevideu. Velký úspěch si připsal domácí výběr, který obsadil první příčku. Na druhém místě se umístila Argentina, pouhý krok od finále zůstal výběr Jugoslávie a reprezentace Spojených států amerických (FIFA 2020).

Obrázek 2: Uruguayští mistři světa z prvního Mistrovství světa ve fotbale v roce 1930

Zdroj: fifa.com

V roce 1934 se v Itálii konalo v pořadí druhé Mistrovství světa. Na závěrečný turnaj, který se hrál v osmi městech, se probojovalo šestnáct reprezentačních družstev. Opakoval se scénář z prvního mistrovství, kdy si titul také připsal domácí tým. Itálie ve finále porazila výběr Československa a na třetím místě se umístila reprezentace Německa (FIFA 2020).

Po čtyřech letech se konalo další Mistrovství, tentokrát opět v Evropě, konkrétně v deseti francouzských městech. Oproti předchozímu mistrovství ubyl jeden účastník, soutěžilo tedy patnáct družstev. Titul mistra světa dokázala obhájit Itálie, která porazila výběr Maďarska a třetí místo obsadila Brazílie (FIFA 2020).

Čtvrté Mistrovství světa ve fotbale mužů a zároveň první po první světové válce se odehrálo po dvanáctileté pauze v roce 1950 v Brazílii. Na turnaj, který se odehrával v šesti městech, se z kvalifikace probojovalo třináct družstev. Svůj druhý titul mistrů světa získali reprezentanti Uruguaye, kteří za sebou nechali Brazílii a na třetím místě Švédsko (FIFA 2020).

V roce 1954 se konalo páté Mistrovství světa, které pořádalo Švýcarsko v šesti městech. Do závěrečného turnaje se probojovalo šestnáct družstev. Svůj první titul si připsal výběr Západního Německa následovaný Maďarským výběrem a reprezentací Rakouska, která se umístila na třetím místě (FIFA 2020).

Ve dvanácti Švédských městech se konalo šesté Mistrovství světa ve fotbale mužů. Pro svůj první titul mistrů světa, si v konkurenci dalších patnácti družstev v roce 1958 přijeli reprezentanti Brazílie, stříbrnou medaili získali domácí fotbalisté a na třetím místě se umístil výběr Francie (FIFA 2020).

Na sedmém Mistrovství světa v roce 1962 se Brazilcům podařilo obhájit titul mistrů světa. Do Chile přijelo bojovat o medaile šestnáct reprezentačních výběrů. Druhé místo si v této konkurenci připsal výběr Československa a třetí místo výběr domácí Chile (FIFA 2020).

Historickým rokem pro anglický fotbal byl rok 1966, kdy Anglie hostila v pořadí osmé Mistrovství světa s šestnácti účastníky. Domácí celek si tehdy připsal svůj první titul mistrů světa následovaný Západním Německem na druhém a Portugalskem na třetím místě (FIFA 2020).

V roce 1970 se Mistrovství konalo v pěti Mexických městech. Šestnáct týmů zde poměřilo své dovednosti ve třiceti dvou zápasech. Jako nejlepší celek se již po třetí v historii umístil výběr Brazílie, na druhém místě výběr Itálie a na třetím místě turnaj zakončila reprezentace Západního Německa (FIFA 2020).

Jubilejní desáté Mistrovství světa ve fotbale mužů se konalo v devíti městech Západního Německa. Počet reprezentačních výběrů zůstal opět nezměněný. Svůj druhý titul si připsali domácí fotbalisté Západního Německa, kteří ve finále porazili Nizozemsko a na třetím místě turnaj zakončil výběr Polska (FIFA 2020).

V době konání jedenáctého Mistrovství se turnaj vrátil do Jižní Ameriky, konkrétně do Argentiny. V roce 1978 se opakoval scénář z minulého Mistrovství, kdy pohár pro vítěze zvedli nad hlavu hráči domácího výběru. Pro Argentinu se jednalo o první celkové vítězství, druhé bylo Nizozemsko a třetí Brazílie (FIFA 2020).

Za zlomový turnaj by se dalo považovat dvanácté Mistrovství světa v roce 1982 ve Španělsku. Poprvé se ho zúčastnilo dvacet čtyři zemí z celého světa, které mezi sebou bojovali ve čtrnácti městech. Již po třetí si na nejvyšší stupínek vystoupali reprezentanti Itálie, následovaní reprezentanty Západního Německa a Polska (FIFA 2020).

Počet dvaceti čtyř zúčastněných výběrů se zřejmě osvědčil, a proto zůstal i v roce 1986 stejný. Tentokrát si domácí Mexiko nepřipsalo medailové umístění, protože svůj druhý titul mistrů světa získal výběr Argentiny, druhé místo obhájili hráči Západního Německa a třetí pozici obsadil výběr Francie (FIFA 2020).

Itálie se v roce 1990 ujalo pořadatelství již čtrnáctého Mistrovství světa ve fotbale mužů, do kterého zasáhl opět stejný počet dvaceti čtyř mužstev. Pro Západní Německo to byl úspěšný turnaj zakončený ziskem již třetí zlaté medaile v historii. O něco méně povedený turnaj prožili fotbalisté Argentiny na druhém místě a domácí Itálie na místě třetím (FIFA 2020).

Pro svůj historicky čtvrtý titul mistrů světa si do Spojených států amerických přijeli v roce 1994 reprezentanti Brazílie. V konkurenci dvaceti čtyř týmů se prosadil také výběr Itálie, který obsadil ne příliš populární druhé místo a výběr Švédska, který vybojoval bronzové medaile (FIFA 2020).

Významným Mistrovstvím světa pro Francii bylo to odehrané v roce 1998 právě na půdě Francie. Do turnaje se zapojilo již třicet dva reprezentačních týmů, ovšem tím nejšťastnějším byl výběr domácí Francie, který si připsal první titul mistrů světa. Stříbrnou medaili získal výběr Brazílie a na třetím místě skončilo Chorvatsko (FIFA 2020).

Poprvé v historii se Mistrovství světa ve fotbale mužů konalo ve dvou zemích najednou. O pořadatelství se v roce 2002 podělili Jižní Korea s Japonskem. Třicet dva týmů odehrálo celkem šedesát čtyři zápasů ve dvaceti různých městech. Svůj pátý titul si připsala na konto Brazílie, druhé místo získalo Německo a bronzové medaile Turecko (FIFA 2020).

Reprezentační výběry z celého světa se v roce 2006 sjely na osmnácté Mistrovství světa do Německa. Kde z počtu třiceti dvou účastníků vzešel jediný vítěz, kterým byl reprezentační výběr Itálie, následovaný Francií a na třetím místě domácím Německem (FIFA 2020).

Pořadatel devatenáctého Mistrovství byla Jihoafrická republika. V devíti městech zde poměřilo své síly třicet dva fotbalových týmů. Španělé se po dlouhém čekání na svůj první titul dočkali právě v Jihoafrické republice v roce 2010. Druhé a třetí místo obsadili rovněž týmy z Evropy, konkrétně Nizozemsko a Německo (FIFA 2020).

Pro svůj v pořadí již čtvrtý titul mistrů světa si do Brazílie v roce 2014 dojel výběr Německých reprezentantů. Do finále na dvacátém mistrovství světa ve fotbale mužů se zvládli probojovat Argentinci a ze zbylých třiceti týmů vybojoval bronz reprezentační výběr Nizozemska (FIFA 2020).

Doposud poslední Mistrovství světa se odehrálo v jedenácti městech Ruska a to v roce 2018. Počet účastníků zůstal nezměněný. Svůj historicky druhý titul mistrů světa získali po dvaceti letech Francouzi, úspěšně se prezentovali také Chorvaté, kteří získali stříbrné medaile a Belgičané, kteří obsadili konečnou třetí příčku (FIFA 2020).

2.5. Kriket: historický a kulturní vývoj

Někteří experti tvrdí, že počátky kriketu pocházejí ze saského či normanského období, konkrétně měl tento sport být vynalezen dětmi žijícími v jihovýchodní oblasti Anglie zvané Weald. První zmínky o kriketu hraném dospělými pocházejí z roku 1611, odborníci se zde domnívají, že kriket mohl vzejít z jiného anglického sportu zvaného bowls (ICC 2020). Netrvalo dlouho a v Anglii se v polovině sedmnáctého století začali utvářet jakási okresní družstva, která mezi sebou soupeřila. První zmínka o takovémto zápase se datuje do roku 1709. Právě začátkem osmnáctého století se tento nový sport těšil stále větší popularitě. K tomuto rozvoji pravděpodobně přispěl také první zápas v kriketu, který byl odehrán ženami, stalo se tak v roce 1745 ve městě Surrey. Do Severní Ameriky se kriket rozšířil velmi brzy, stalo se tak již v sedmnáctém století zásluhou anglických kolonií. Do dalších částí světa se kriket dostal až v osmnáctém století, kdy se jednalo především o Indii, Austrálii, Nový Zéland, Jihoafrickou republiku a území v Karibiku zvané Západní Indie (ICC 2020).

Historicky první mezinárodní kriketový zápas byl odehrán v roce 1844, kdy se v New Yorku utkaly výběry Spojených států amerických a Kanady. První kriketová soutěž, která vznikla v roce 1890 v Anglii, se nazývala County Championship. Ve stejném období vznikaly také soutěže v Jihoafrické republice a Austrálii. Zakládajícími členy Imperial Cricket Conference v roce 1909, což byl původní název současné International Cricket Council neboli ICC, byla pouze Anglie, Austrálie a Jihoafrická republika. Později se však připojovaly další státy jako Nový Zéland, Indie, Pákistán a také Západní Indie. Právě v těchto zmíněných zemích nabíral kriket na popularitě nejvíce. K prvnímu Mistrovství světa, které uspořádala organizace ICC, došlo až v roce 1975 (ICC 2020).

Historicky první Mistrovství světa v kriketu mužů se uskutečnilo v roce 1975, v zemi kde vznikl kriket, tedy v Anglii. Tohoto turnaje se zúčastnilo pouze osm reprezentačních výběrů. První titul mistrů světa si odvezla reprezentace Západní Indie, tedy výběr reprezentující Karibské ostrovy. Na druhém místě se umístila Austrálie (ICC 2020).

Obrázek 3: Mistrři světa ze Západní Indie z prvního Mistrovství světa v kriketu v roce 1975

Zdroj: freepresjournal.in

Také v pořadí druhé Mistrovství světa v roce 1979 se konalo v Anglii. Počet zúčastněných týmů zůstal na stejném počtu osmi týmů. Stejný byl také celkový vítěz turnaje, tedy výběr Západní Indie. K radosti domácích diváků se na druhém místě tentokrát umístil reprezentační výběr Anglie (ICC 2020).

V roce 1983 se třetí Mistrovství konalo opět v Anglii, které s pořadatelstvím pomohl Wales. Z osmi týmů nakonec turnaj nejlépe zakončila Indie, která si na své konto připsala první titul mistrů světa. Výběr Západní Indie tentokrát zůstal jen krok od zlaté medaile a turnaj zakončil na druhém místě (ICC 2020).

Čtvrté Mistrovství bylo zároveň prvním, které se konalo mimo Anglii. V roce 1987 tak Indie společně s Pákistánem hostili turnaj, kterého se zúčastnilo osm reprezentačních výběrů. Anglie, která toužila po zisku mistrovského titulu, narazila ve finále na lépe hrající Austrálii, která si připsala svůj první titul mistrů světa (ICC 2020).

Výjimečně po pěti letech se konalo páté Mistrovství v roce 1992. Novinkou bylo rozšíření účastnického pole na devět týmů a poprvé turnaj hostila Austrálie společně s Novým Zélandem. Svůj první titul na tomto turnaji získal Pákistán, který ve finále přehrál Anglii (ICC 2020).

Za revoluční turnaj by se dalo považovat šesté Mistrovství světa v kriketu v roce 1996. Bylo totiž pořádáno hned třemi zeměmi, Indií, Pákistánem a Srí Lankou. Poměrně výrazně stoupl počet účastníků, kterých nyní bylo dvanáct. První titul mistrů světa si připsali domácí reprezentanti Srí Lanky, kteří dokázali porazit ve finále výběr Austrálie (ICC 2020).

Poměrně netradičně po třech letech od posledního Mistrovství, tedy v roce 1999 se konalo již sedmé Mistrovství, které hostila Anglie a některé zápasy byly odehrány ve Skotsku, Irsku, Nizozemsku a Walesu. Stejně jako na minulém Mistrovství byl počet zúčastněných celků dvanáct. Austrálie, která ve finále porazila Pákistán, si připsala druhý titul na své konto (ICC 2020).

Poprvé v roce 2003 se Mistrovství světa v kriketu konalo v Africe, konkrétně v Jihoafrické republice, Zimbabwe a Keni. Účastnické pole se zvětšilo na čtrnáct týmů. Stejně jako na minulém Mistrovství zlato vybojovala Austrálie, pro kterou se jednalo již o třetí titul a na druhém místě se umístila Indie (ICC 2020).

Na Mistrovství světa v roce 2007 pořádaném Západní Indií se přijelo utkat dokonce šestnáct reprezentačních výběrů. Ani to však Austrálii nezastavilo k zisku čtvrtého titulu mistrů světa a třetímu z posledních tří turnajů. Ve finále tentokrát výběr Austrálie přemohl reprezentanty Srí Lanky (ICC 2020).

Poprvé od roku 1992 se do finálového souboje neprobojoval výběr Austrálie. Bylo tomu tak v roce 2011, kdy desáté Mistrovství světa pořádala Indie společně se Srí Lankou a Bangladéšem. Na turnaji, kterého se účastnilo čtrnáct celků, se do finále probojovali výběry domácí Indie a Srí Lanky. Svůj druhý titul mistrů světa si nakonec připsala Indie (ICC 2020).

V roce 2015 se Mistrovství světa vrátilo do Austrálie, která ho pořádala společně s Novým Zélandem. Počet účastníků zůstal stejný jako na minulém turnaji a stejně tak se mohli opět radovat domácí fanoušci, kteří ve finále viděli své zástupce, tedy Austrálii a Nový Zéland. Tento souboj dopadl lépe ve prospěch Austrálie, která tímto výkonem získala již pátý titul mistrů světa v kriketu (ICC 2020).

V pořadí dvanácté a doposud poslední Mistrovství světa v kriketu mužů se konalo v roce 2019 v Anglii a Walesu. Výrazně klesl počet týmů, které se účastnily, konkrétně na deset. Vůbec poprvé v historii se ze zisku mistrovského titulu mohli radovat domácí Angličané, kteří ve finále zvítězili nad Novým Zélandem (ICC 2020).

2.6. Pozemní hokej: historický a kulturní vývoj

Počátky pozemního hokeje v podobě jaké ho známe v současnosti, sahají do první poloviny devatenáctého století. V tomto období se tento sport začal šířit především v prostředí anglických škol. První ucelená pravidla, která se ovšem podstatně lišila od pravidel současných, byla vydána v roce 1852 (Vaněk 1956, cit. v Procházka 2009). Na Olympijských hrách v Londýně v roce 1908 byl pozemní hokej definitivně zařazen mezi olympijské sporty, stalo se tak ovšem pouze v jeho mužské podobě. Ženy se zařazení do olympijského turnaje dočkaly až v roce 1980. Jedním z nejdůležitějších dat je pro pozemní hokej sedmý leden 1924, kdy se i za účasti zástupců Československé republiky konala ustavující schůze Mezinárodní federace pozemního hokeje, zkráceně FIH. Postupem času s rostoucí popularitou sportu také rostl počet členských zemí v Mezinárodní federaci pozemního hokeje, konkrétně zde pak v roce 1949 bylo 28 zemí, v roce 1964 již 49 zemí a v roce 2001 skokově 120 zemí. V současné době hraje pozemní hokej po celém světě přibližně pět miliónů lidí, mezi zeměmi s největším počtem registrovaných hráčů vyniká Nizozemí (Vaněk 1956, cit. v Procházka 2009).

Historicky první Mistrovství světa v pozemním hokeji mužů se konalo ve španělské Barceloně v roce 1971. Tohoto turnaje se zúčastnilo deset reprezentačních výběrů, z nichž se jako ten nejlepší ukázal výběr Pákistánu. Na druhém místě turnaj zakončil výběr domácího Španělska a bronzové medaile získal Indický výběr (FIH 2020).

Obrázek 4: Finále prvního Mistrovství světa v pozemním hokeji, které ovládl výběr Pákistánu

Zdroj: pinterest.com

V roce 1973 se druhé Mistrovství světa konalo také v Evropě, konkrétně v nizozemském Amstelveenu. Pole účastníků se oproti minulému turnaji rozrostlo o dva, tedy na dvanáct výběrů. K radosti domácích fanoušků titul vybojovali Nizozemci, kteří ve finále zdolali výběr Indie a na třetím místě turnaj zakončilo Západní Německo (FIH 2020).

Po dvou letech se opět sjelo dvanáct nejlepších týmů světa, tentokrát však v Asii v malajsijském Kuala Lumpur. Svůj první titul mistrů světa si v roce 1975 připsala reprezentace Indie, která přemohla ve finále Pákistán. Třetí místo, stejně jako na minulém mistrovství, obsadil výběr Západního Německa (FIH 2020).

V pořadí čtvrté Mistrovství světa v pozemním hokeji mužů v roce 1978 uspořádala argentinská metropole Buenos Aires. Ani zvýšený počet účastníků, kterých bylo čtrnáct, nezabránil reprezentantům Pákistánu v zisku druhého titulu mistrů světa. Stříbrné medaile získala reprezentace Nizozemska a na třetím místě se umístila Austrálie (FIH 2020).

V roce 1982 se Pákistánu podařilo obhájit a připsat si tak na své konto již třetí mistrovský titul z pěti možných. Mistrovství, kterého se účastnilo dvanáct týmů, se konalo v indickém městě Bombay. Jen krok od celkového vítězství skončil výběr Západního Německa následovaný Austrálií na třetím místě (FIH 2020).

Hostitelských povinností se v roce 1986 zhostil anglický Londýn, uspořádal tak šesté Mistrovství světa v pozemním hokeji, kterého se zúčastnilo dvanáct reprezentačních celků. Domácí výběr Anglie se probojoval až do finále, kde ovšem nestačil na tým Austrálie, který titul získal vůbec poprvé. Třetí místo obsadil výběr Západního Německa (FIH 2020).

Místem konání sedmého Mistrovství světa v roce 1990 bylo pákistánské město Lahore. Z celkových dvanácti účastníků se nejlépe umístil výběr reprezentující Nizozemsko, který ve finále zdolal výběr Pákistánu a třetí místo obsadila reprezentace Austrálie (FIH 2020).

V pořadí osmé Mistrovství světa v pozemním hokeji se konalo v australském Sydney v roce 1994. Počet účastníků zůstal na stejném počtu dvanácti týmů. Finálový zápas měl stejné složení jako při posledním Mistrovství, Pákistán ovšem tentokrát dokázal porazit výběr Nizozemska a třetí příčku obsadila Austrálie (FIH 2020).

V roce 1998 se Mistrovství světa v pozemním hokeji mužů konalo v nizozemském Utrechtu. Stupně vítězů obsadili pouze evropské týmy. Z dvanácti zúčastněných reprezentačních celků se nejlépe umístil výběr domácího Nizozemska následovaný Španělským a Německým výběrem (FIH 2020).

Jubilejní desáté Mistrovství světa pořádalo malajsijské hlavní město Kuala Lumpur. Na závěrečném turnaji, kam se probojovalo šestnáct týmů, svůj první titul mistrů světa v pozemním hokeji získali Němci. Stříbro tak zbylo na poražené Australany a na třetím místě se umístil výběr Nizozemska (FIH 2020).

Podruhé za sebou získali titul mistrů světa Němci, stalo se tomu tak v roce 2006 před zraky německých fanoušků v Mönchengladbachu. Počet účastníků se zmenšil na předchozích dvanáct týmů. Na druhém místě turnaj zakončila Austrálie a na třetím místě Španělsko (FIH 2020).

Dvanácté Mistrovství světa se po delší době konalo v Indii, přesněji v Novém Dillí. V roce 2010 se turnaje opět zúčastnilo dvanáct reprezentačních družstev. Nejlépe si vedl výběr Austrálie, který ve finále zdolal Německý tým. Bronzové medaile získali pro svou zemi reprezentanti Nizozemska (FIH 2020).

V roce 2014 Mistrovství světa pořádal nizozemský Haag. Z tradičních dvanácti účastníků se nejvíce dařilo australským reprezentantům, kteří vybojovali zlaté medaile. Ve finále přemohli domácí tým, který hájil barvy Nizozemí a na třetím místě se netradičně umístila Argentina (FIH 2020).

Doposud poslední Mistrovství světa se konalo v roce 2018 v indickém Bhubaneswaru. Počet účastníků se opět zvednul na číslo šestnáct. Pro svůj první titul na Mistrovství světa v pozemním hokeji si do Indie přijela reprezentace Belgie, která ve finálovém zápase porazila sousední Nizozemí. Bronzové medaile si domů odvezli reprezentanti Austrálie (FIH 2020).

2.7. Hypotézy bakalářské práce

- 1) Britské impérium mělo velký význam na své bývalé kolonie i v rovině duchovní a ve sféře kulturního dědictví, což potvrzují v současnosti i Hry Commonwealthu, které spojují jinak rozdílné národy (Stoddart 1988), na základě toho lze předpokládat, že na Mistrovstvích světa v kriketu budou nejvíce zastoupeny státy, které dříve patřily do Britského impéria.
- 2) Na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji lze předpokládat podobné zastoupení jako v případě kriketových Mistrovství světa, a to kvůli vlivu Britského impéria na své bývalé kolonie, které v nich zanechalo i část kulturního dědictví (Anděl 2012).
- 3) Jak uvádí Tomeš (2012), úspěšnost na mezinárodním sportovním poli koreluje s výší HDP na hlavu, na základě toho lze předpokládat, že nejúspěšnější země v analyzovaných sportech budou právě ty, které mají nadprůměrné HDP na jednoho obyvatele.

3. Metodika

Pro potřeby prostorové analýzy účastníků Mistrovství světa v rámci této bakalářské práce byly vybrány čtyři kolektivní sporty. Konkrétně se jedná o basketbal, fotbal, kriket a pozemní hokej. Tyto sporty byly vybrány na základě autorova vlastního uvážení a po konzultaci s vedoucím práce. První dva zmiňované sporty, tedy basketbal a fotbal, byly vybrány jako zástupci globálních sportů, ve kterých je předpokládána vyšší konkurence a také větší rozptyl v počtu států, které se zúčastnily alespoň jednoho Mistrovství světa v daném sportu. Kriket a pozemní hokej byly vybrány naopak jako sporty, které se považují za staroanglické, a jsou v nich tedy úspěšné především státy, které mají, nebo měly bližší vztah s Velkou Británií. Tyto sporty nejsou tak celosvětově rozsáhlé a významné jako fotbal a basketbal, o čemž svědčí i vyšší počet účastníků posledních Mistrovství světa právě na fotbalových a basketbalových šampionátech. Dalším důkazem může být počet registrovaných národních federací v těch mezinárodních, ve fotbalové asociaci FIFA se jedná o 211 členů, v basketbalové FIBA o 213 členů, zatímco v kriketové ICC je 104 členů a v mezinárodní federaci pozemního hokeje FIH 137 národních federací.

Zkoumané časové období bylo ovlivněno pouze termínem konání prvního a doposud posledního Mistrovství světa v daných sportech. Nejdelší zkoumané období patří fotbalovým Mistrovstvím světa, to nejkratší pak Mistrovstvím světa v kriketu. V basketbalu se jednalo o období mezi lety 1950 a 2019, ve fotbale 1930 a 2018, v kriketu 1975 a 2019 a v pozemním hokeji 1971 a 2018.

V případě těch států, které v průběhu zkoumaného období patřily pod nějaké soustátí, jako například Jugoslávii, Sovětský svaz nebo Srbsko a Černou horu, jsou započítány účasti každému z nich. Například v roce 2006 se Mistrovství světa v basketbalu účastnil stát Srbsko a Černá hora – účast je tedy připsána jak Srbsku, tak Černé hoře.

V případě, kdy se naopak státy sloučily, jako tomu bylo v případě Západního a Východního Německa, stačilo, aby se zúčastnil pouze jeden z těchto dvou států a účast se započítala současnému Německu. Když by došlo k účasti jak Východního, tak i Západního Německa na některém Mistrovství světa, byla by v daném roce Německu připsána pouze jedna účast.

Pro prostorovou analýzu států, které se dají považovat za úspěšné v rámci Mistrovství světa v jednotlivých sportech, bylo ve třech sportech - basketbal, fotbal, pozemní hokej - zvoleno

kritérium dosažení medailové pozice. Za úspěšné jsou tedy považovány reprezentační výběry, které se umístily na prvních třech místech. Výjimkou jsou Mistrovství světa v kriketu, na kterých se nekonají zápasy o třetí místo. V tomto případě tak bylo kritérium rozšířeno na první čtyři výběry na každém Mistrovství světa v kriketu. V mapových dílech byla tato data znázorněna pomocí kartogramu a nikoliv tak pomocí čísel.

Pro tvorbu map a následnou analýzu Mistrovství světa ve vybraných sportech byla použita data z archivů jednotlivých mezinárodních federací.

Konkrétně se jedná o tyto organizace:

- Mezinárodní basketbalovou federaci – FIBA (www.fiba.basketball)
- Mezinárodní federaci fotbalových asociací – FIFA (www.fifa.com)
- Mezinárodní kriketovou radu – ICC (www.icc-cricket.com)
- Mezinárodní hokejovou federaci – FIH (www.fih.ch)

4. Analytická část

Tato kapitola bakalářské práce je věnována prostorové analýze Mistrovství světa ve čtyřech vybraných sportech. Nejprve je práce zaměřena na prostorovou analýzu účastníků všech šampionátů a následně především na úspěšnější země, nejdříve v basketbalu, fotbalu, kriketu a poté v pozemním hokeji. Další část je věnována syntéze analyzovaných sportů a potvrzení či vyvrácení pracovních hypotéz.

4.1. Prostorová analýza Mistrovství světa v basketbalu

Hlavním organizátorem a řídicím orgánem všech Mistrovství světa v basketbalu, ale také kontinentálních mistrovství, je Mezinárodní basketbalová federace FIBA. Doposud bylo zorganizováno osmnáct světových šampionátů v basketbalu mužů. První Mistrovství světa se konalo v roce 1950, druhý ročník se odehrál v roce 1954 a třetí o pět let později v roce 1959. Poté se basketbalové Mistrovství světa konalo pravidelně každé čtyři roky, a to až do roku 1967. K dalšímu mistrovství došlo netradičně po třech letech v roce 1970 a poté se konalo opět každé čtyři roky nepřetržitě až do roku 2014. K poslednímu Mistrovství světa ovšem došlo po nestandardní pětileté přestávce, tedy v roce 2019. Následující šampionáty jsou opět plánovány standardně se čtyřletou pravidelností.

Počet účastníků na jednotlivých mistrovstvích se pohyboval od deseti na prvním až po třicet dva na posledním ročníku Mistrovství světa. V této oblasti je vidět jednoznačná snaha o zvýšení počtu účastníků a s ním související zvýšení diváckého dosahu. Celkový počet současných států, které zasáhly alespoň do jednoho mistrovství světa v basketbalu mužů, je sedmdesát jedna.

Jak je pozorovatelné z Tabulky 1, jednoznačnými lídry v kategorii celkového počtu účastí, jsou Spojené státy americké a Brazílie, přičemž se oba státy zúčastnily všech osmnácti světových šampionátů. Třetí stát na tomto žebříčku získal mnoho účastí v rámci Jugoslávie, jedná se o nástupnický stát Srbsko, který má na svém kontě šestnáct účastí. Mezi další poměrně pravidelné účastníky patří Černá hora s patnácti účastmi, Argentina, Kanada, Litva a Portoriko se čtrnácti,

Chorvatsko, Rusko, Slovinsko se třinácti, Austrálie, Kosovo a všechny nezmíněné státy v rámci bývalé Jugoslávie a Španělsko s dvanácti účastmi.

Tabulka 1: Nejlepších osm států v počtu účastí na basketbalových MS

Stát	Počet účastí
Brazílie	18
Spojené státy americké	18
Srbsko	16
Černá hora	15
Argentina	14
Kanada	14
Litva	14
Portoriko	14

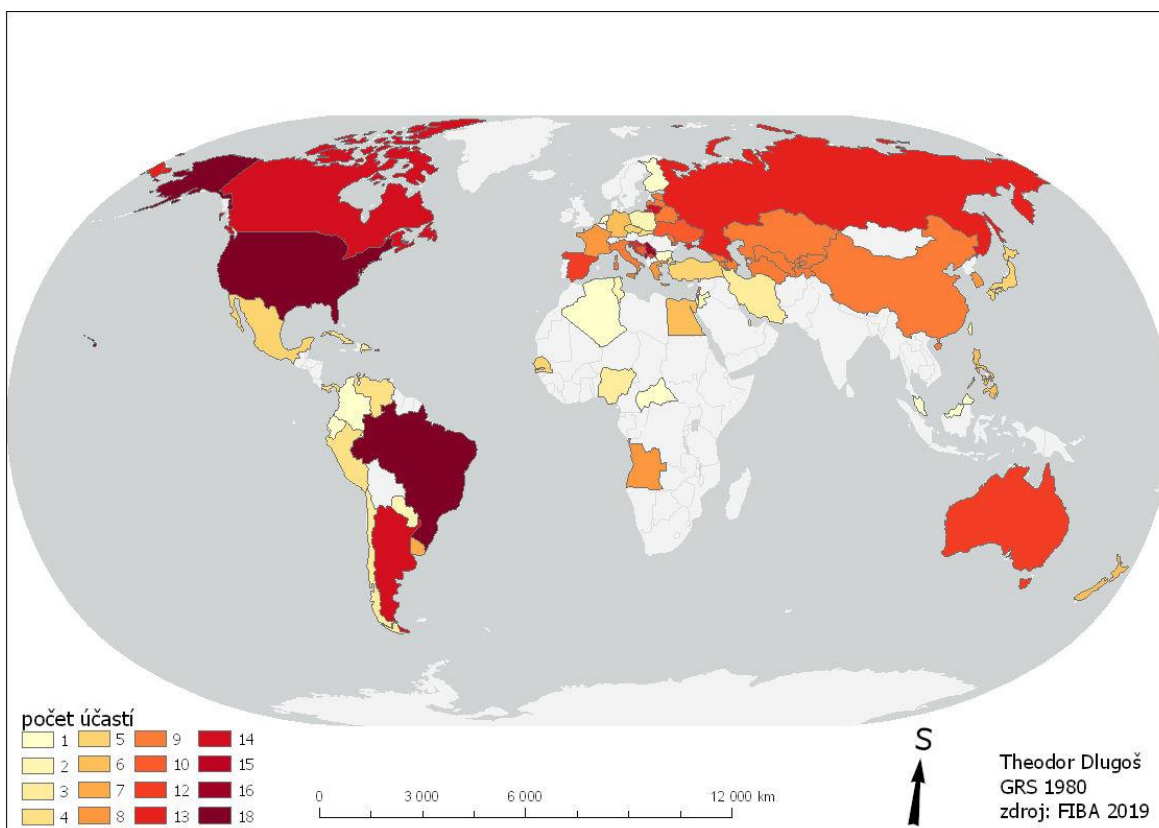
Zdroj: FIBA, vlastní tvorba

Na druhé straně žebříčku dle počtu účastí se nachází několik zemí, ve kterých není basketbal tradičním sportem, nebo několik menších zemí. Jedinou účast mají na svém kontě tyto státy Alžírsko, Bulharsko, Střední Afrika, Kolumbie, Ekvádor, Finsko, Malajsie, Nizozemsko a Katar. Pouze dvakrát se na Mistrovství světa představilo Tunisko, Taiwan, Polsko, Paraguay, Jordánsko a Izrael.

Česká republika se pohybuje přibližně uprostřed tohoto pomyslného žebříčku. Na své konto si na posledním Mistrovství v roce 2019 připsala již pátou účast. Ovšem nutno podotknout, že předchozí čtyři účasti si připsala v období od roku 1970 do roku 1982, kdy nastupovala jako reprezentace tehdejšího Československa. Stejný počet účastí jako Česká republika, tedy pět, mají na kontě reprezentace Japonska, Mexika, Senegalu a Turecka. Jedná se o státy s větší rozlohou a vyšším počtem obyvatel než Česká republika.

Na Mapě 1 jsou vyobrazeny také státy, které se nezúčastnily ani jednoho Mistrovství světa v basketbalu mužů. Tyto státy se velmi často nacházejí v určitých regionech. Příkladem může být Švédsko, Norsko, Dánsko, Island a Velká Británie, tedy státy Severní Evropy. Dalším takovým regionem je oblast Jihovýchodní Asie, konkrétně státy Indonésie, Kambodža, Laos, Myanmar, Singapur, Thajsko, Vietnam, Brunej a Východní Timor. Na tuto oblast navazují další dva regiony, velmi lidnatá oblast Jižní Asie v čele s Indií a Pákistánem, a také Arabský poloostrov, ze kterého se Mistrovství světa účastnil pouze Katar. Při pohledu na Afriku vidíme, že na Mistrovství světa se kvalifikovaly opakovaně reprezentace stejných států, jako je například Angola, Egypt, Senegal nebo Nigérie.

Mapa 1: Počet účastí jednotlivých států na MS v basketbalu v období 1950-2019

Zdroj: FIBA 2019, vlastní tvorba

Při pohledu na Mapu 2 je zjevné, že nejvíce medailí na Mistrovství světa získaly výběry Spojených států amerických, konkrétně obdržely cenných kovů dvanáct. Vzhledem k jejich počtu účastí to znamená, že v průměru na dvou ze tří turnajů vybojovaly medaili. Jak je patrné z Tabulky 2, dalšími v pořadí, i když z mapy ne příliš patrnými, jsou Srbsko a Chorvatsko, oba tyto státy získaly jedenáct medailí. Důležitým faktem je ovšem to, že deset z těchto jedenácti medailí získaly oba státy ještě coby reprezentace Jugoslávie. Z toho také vyplývá, že na svém kontě má počet deseti medailí každý stát bývalé Jugoslávie. Stejný počet, tedy deset, medailí získala také ruská reprezentace, ale podobně jako v již zmiňovaném případě Jugoslávie si Rusko připsalo osm medailí v době Sovětského svazu. Z toho vyplývá, že každý stát bývalého Sovětského svazu má na kontě také osm medailí, výjimkou je však Litva, která dokázala po rozpadu Sovětského svazu, konkrétně v roce 2010, získat medaili jako samostatný stát. Zajímavým úkazem je v tomto ohledu Brazílie, která dokázala již šestkrát vybojovat stupně vítězů, avšak všechna tato umístění má již od roku 1978. Zároveň se jedná o jeden ze tří států Jižní Ameriky celkově, které se dokázaly umístit na medailových pozicích na Mistrovství světa v basketbalu mužů. Zbýlé dva jsou Argentina se třemi a Chile se dvěma medailemi. Stejně tak Francie a Španělsko mají po dvou medailích. Státy s pouze

jednou medailí jsou Řecko, Turecko, Německo a také Filipíny, které se Mistrovství světa účastnily pouze šestkrát.

Tabulka 2: Nejlepších devět států v počtu medailí na basketbalových MS

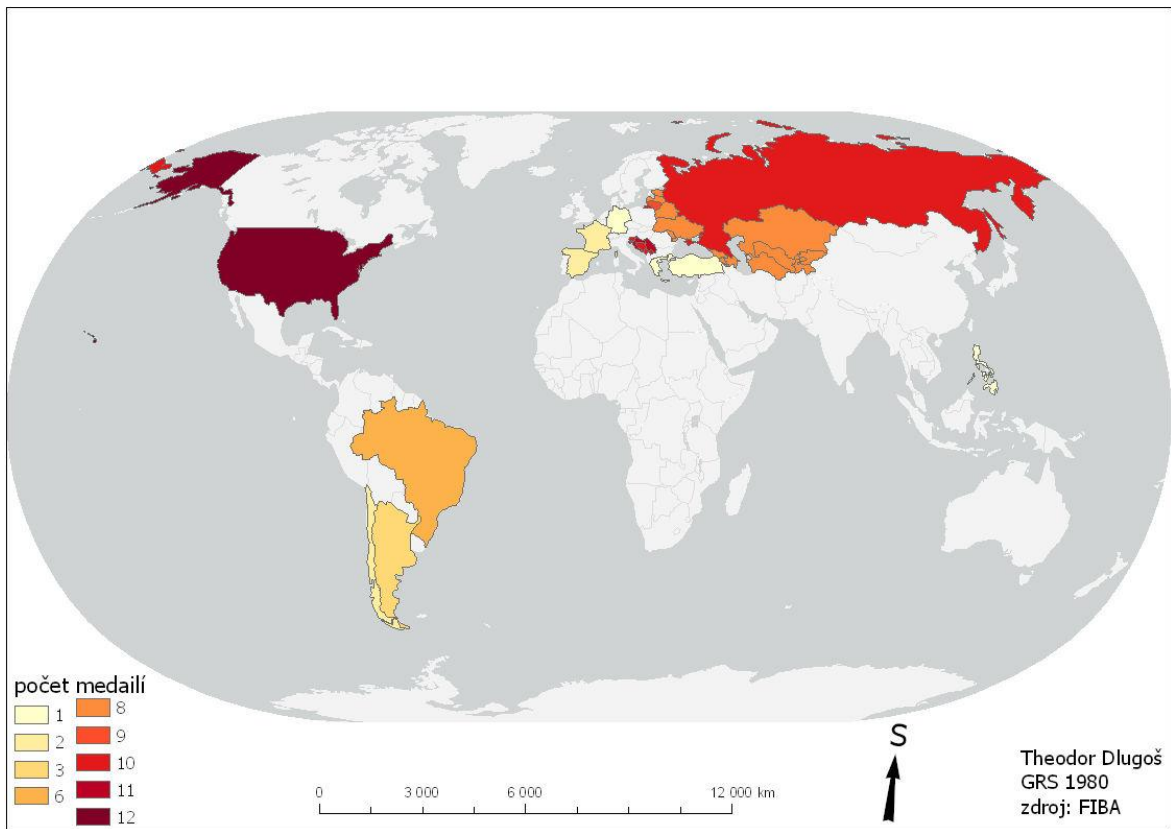
Stát	Počet medailí
Spojené státy americké	12
Chorvatsko	11
Srbsko	11
Bosna a Hercegovina	10
Kosovo	10
Černá hora	10
Severní Makedonie	10
Rusko	10
Slovinsko	10

Zdroj: FIBA, vlastní tvorba

Důvodem tolika úspěchů v případě Spojených států amerických může být velký počet obyvatel a tím i větší hráčská základna oproti jiným státům, vysoce nadprůměrné HDP nebo fakt, že basketbal vzniknul právě v této zemi a má zde dlouhou historii a vysokou popularitu.

Důležitý je také fakt, že žádný stát z Afriky ani Austrálie ještě nikdy nedokázal získat medaili na Mistrovství světa v basketbalu mužů. Za zmínku stojí také třetí místo filipínské reprezentace, která svou jedinou medaili získala již na v pořadí druhém mistrovství v roce 1954.

Mapa 2: Počet medailí jednotlivých států získaných na MS v basketbalu v období 1950-2019

Zdroj: FIBA 2019, vlastní tvorba

4.2. Prostorová analýza Mistrovství světa ve fotbale

Řídícím a nejvyšším orgánem ve fotbalovém světě je Mezinárodní federace fotbalových asociací, zkráceně FIFA. Tato federace organizuje všechna Mistrovství světa ve fotbale, kterých od roku 1930 zorganizovala již dvacet jedna. Právě od roku 1930, kdy proběhlo první Mistrovství světa, další šampionáty probíhaly po čtyřleté pauze. Výjimkou však byly roky 1942 a 1946, kdy ke konání Mistrovství světa ve fotbale vůbec nedošlo. Po dvanáctileté a vynucené přestávce se tak reprezentační výběry utkaly až v roce 1950. Následně se bez výjimky Mistrovství světa konala každé čtyři roky až do doposud posledního v roce 2018.

Zatímco prvního Mistrovství světa ve fotbale se zúčastnilo pouze třináct týmů, na v pořadí druhém Mistrovství to bylo šestnáct družstev. Na třetím a čtvrtém Mistrovství byl počet týmů ještě neustálený, zúčastnilo se jich patnáct, respektive třináct týmů. V roce 1954 se však počet

zúčastněných reprezentačních výběrů ustálil na čísle šestnáct. Toto číslo se změnilo až v roce 1982, kdy se na Mistrovství světa utkalo dvacet čtyři týmů. Stoupající tendenci v počtu zúčastněných týmů potvrdila FIFA i v roce 1998, když rozšířila účastnické pole na třicet dva družstev. Další rozšíření, co se týká počtu účastníků, je naplánováno na rok 2026, kdy by se mělo na Mistrovství světa probojovat rekordních čtyřicet osm reprezentačních družstev. Alespoň jednoho Mistrovství světa ve fotbale se zúčastnilo celkem devadesát čtyři současných států.

Jak vyplývá z Tabulky 3, nejdominantnějšími reprezentačními celky disponuje Brazílie, která se zúčastnila všech jednadvaceti Mistrovství světa. Na druhém místě v počtu účastí je Německo s devatenácti účastmi. Shodně po sedmnácti účastech mají výběry Argentiny a Itálie, za nimi o jednu účast zaostává Mexiko. Také země, v níž se zrodil fotbal, tedy Anglie, má na svém kontě patnáct účastí, stejného počtu dosáhli také Francie a Španělsko. Za zmínku stojí také třináct účastí na kontech Belgie, Chorvatska a Uruguaye.

Tabulka 3: Nejlepších pět států v počtu účastí na fotbalových MS

Stát	Počet účastí
Brazílie	21
Německo	19
Argentina	17
Itálie	17
Mexiko	16

Zdroj: FIFA, vlastní tvorba

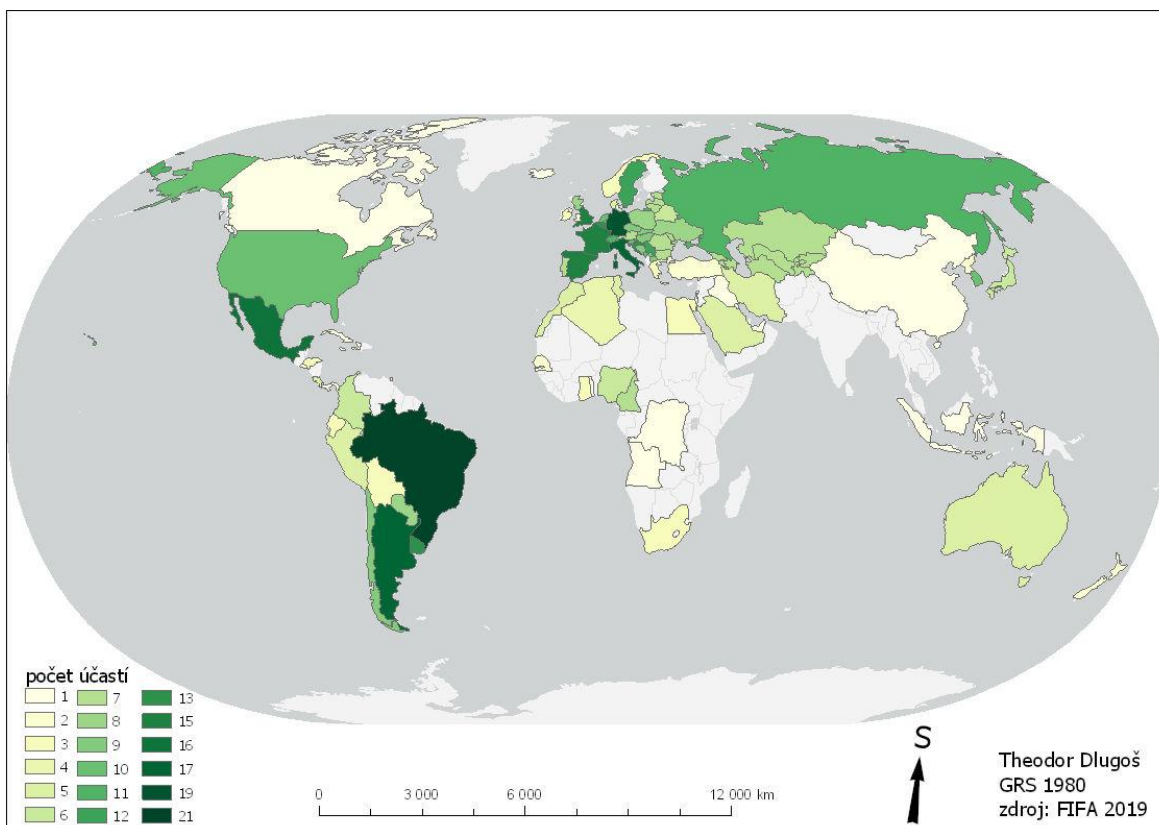
Na druhém konci tohoto žebříčku v počtu účastí jsou s pouze jednou účastí reprezentační výběry Angoly, Kanady, Kuby, Demokratické republiky Kongo, Haiti, Číny, Islandu, Izraele, Iráku, Jamajky, Kuvajtu, Panamy, Toga, Trinidad a Tobago, Walesu a Spojených arabských emirátů.

Reprezentační výběry České republiky se nacházejí, podobně jako v basketbalu, uprostřed tohoto žebříčku s dosavadními devíti účastmi. Podobnost s basketbalovou reprezentací můžeme pozorovat také v osmi účastech Československa. Samostatná Česká republika se tak zúčastnila pouze jednoho Mistrovství světa ve fotbale, a to v roce 2006. Devět účastí mají na svých kontech také reprezentace Bosny a Hercegoviny, Maďarska, Čile, Kosova, Makedonie a Slovenska.

Na Mapě 3 je kromě států, které se účastnily různého počtu Mistrovství světa, možné pozorovat také ty státy, které se šampionátu nikdy nezúčastnily. Zde za zmínku stojí neúčasti pouze dvou evropských států, a to Finska a Albánie. To však může být způsobeno dřívější existencí Jugoslávie, pod kterou patřilo také například Kosovo, které se od doby své samostatné existence nezúčastnilo žádného Mistrovství světa ve fotbale. Téměř identickou oblastí bez jediné účasti

v porovnání s basketbalem je Jižní až Jihovýchodní Asie, tedy státy jako Indie, Pákistán, Thajsko nebo Vietnam. Také v Africe je pouze omezený počet států, které se zapsaly mezi účastníky některého z Mistrovství světa ve fotbale. Za ty neúspěšnější lze považovat Kamerun, Nigérii a Maroko. Již na první pohled je znatelný rozdíl mezi Evropou a Jižní Amerikou a ostatními kontinenty. Na těchto dvou kontinentech se nachází státy s nejvíce účastmi.

Mapa 3: Počet účastí jednotlivých států na MS ve fotbale v období 1930-2018

Zdroj: FIFA 2019, vlastní tvorba

Z Mapy 4, která ukazuje počet medailí získaných na Mistrovstvích světa ve fotbale jednotlivými státy, je zřetelné, že nejvíce medailí ze všech šampionátů získal evropský kontinent. Zároveň je v Evropě také celkově neúspěšnější reprezentační výběr, který získal celkem dvanáct medailí, tento rekord drží Německo. Jak je pozorovatelné z Tabulky 4, dalšími úspěšnými státy v Evropě jsou Itálie se sedmi, Francie s pěti a Nizozemsko se čtyřmi medailemi. Celkově druhá, v počtu medailí, je Brazílie, která jich má na svém kontě devět. V Jižní Americe jsou i další státy, které dosáhly na jednu ze tří medailí. Z nich získala nejvíce Argentina, která si na posledním Mistrovství světa v roce 2018 připsala již pátou medaili. Dvěma medailemi se může pyšnit Uruguay a jednu má na svém kontě také Chile. Jednu medaili získal také výběr Spojených států amerických, a to i přes to, že zde nepatří fotbal k nejpopulárnějším sportům. Stejně tak Turecko

má na kontě jednu medaili, a to jako jediný asijský stát, který se ovšem účastní Mistrovství Evropy, nikoliv Mistrovství Asie.

Tabulka 4: Nejlepších pět států v počtu medailí na fotbalových MS

Stát	Počet medailí
Německo	12
Brazílie	9
Itálie	7
Argentina	5
Francie	5

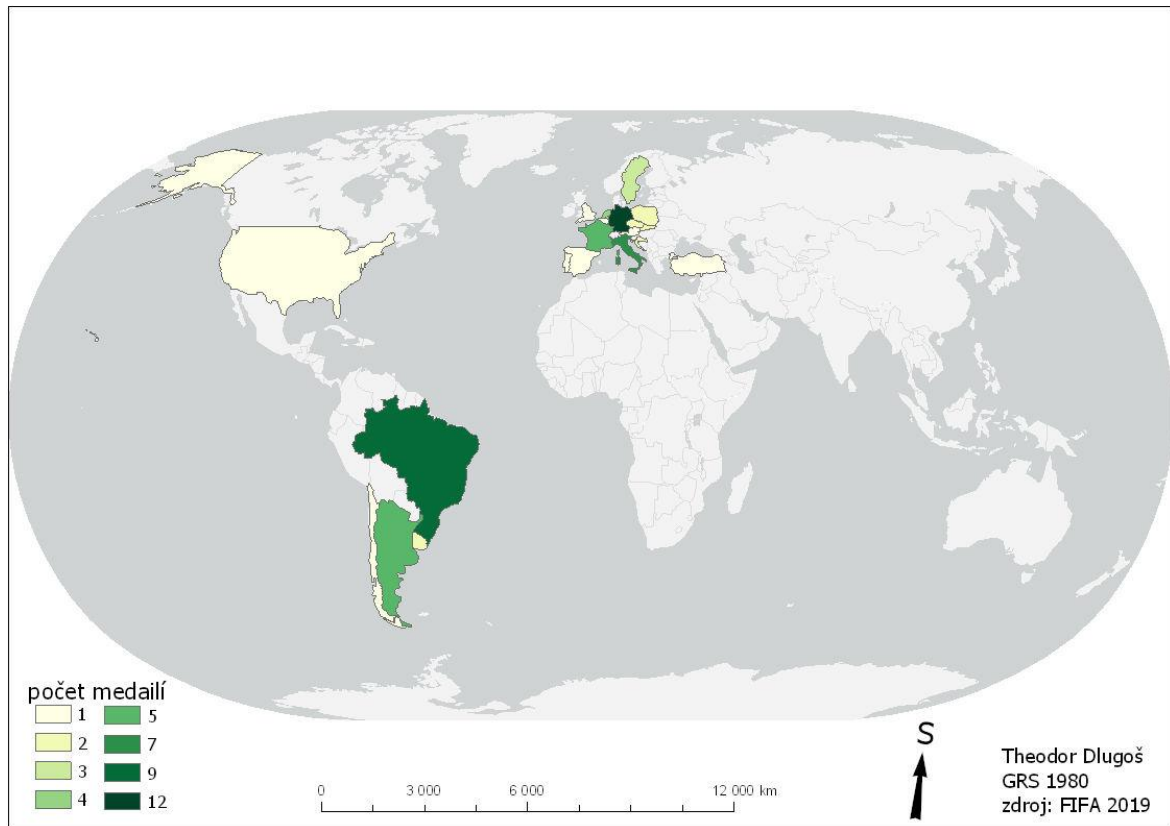
Zdroj: FIFA, vlastní zpracování

Klíčem k německým úspěchům by mohl být vysoký počet obyvatel, ze kterého je vysoký podíl registrovaný v německé fotbalové asociaci, nebo také nadprůměrné HDP a velké investice do sportu či výrazně kvalitní prostředí, co se konkurence týká.

Při prvním pohledu na Mapu 4 je patrné, že na medaili nikdy nedosáhly státy z Afriky a Austrálie, zde je situace opět totožná s basketbalovými šampionáty.

Česká republika patří mezi historicky úspěšnější fotbalové země, když má na svém kontě dvě medaile. Nutno dodat, že k oběma úspěchům došlo ještě za dob Československa.

Mapa 4: Počet medailí jednotlivých států získaných na MS ve fotbale v období 1930-2018

Zdroj: FIFA 2019, vlastní tvorba

4.3. Prostorová analýza Mistrovství světa v kriketu

Ve světě kriketu je nejvyšším orgánem Mezinárodní kriketová rada, zkráceně ICC. I přes to, že byla založena již v roce 1909, tak k prvnímu Mistrovství světa v kriketu došlo až v roce 1975. Od tohoto roku se šampionát konal vždy po čtyřech letech, to se ovšem změnilo, když se v pořadí páté Mistrovství konalo v roce 1992, tedy po pěti letech. Další výjimkou byl rok 1999, když se čekání od posledního Mistrovství zkrátilo jen na tři roky. Od roku 1999 se šampionáty opět konají po čtyřleté přestávce.

V roce 1975, tedy na prvním Mistrovství světa v kriketu, se představilo pouze osm reprezentačních výběrů. Počet účastníků se změnil až v roce 1992, kdy se zvýšil na devět. Na následujícím Mistrovství světa v roce 1996 se počet účastníků zvýšil na dvanáct. Nejvyššího

počtu účastníků se kriketový šampionát dočkal v roce 2007, kdy se představilo šestnáct reprezentačních výběrů. Od tohoto roku byl počet účastníků už jen nižší. Alespoň jednoho Mistrovství světa v kriketu se zúčastnilo dvacet devět států.

Z Mapy 5 je patrné, že je zde několik států, které se zúčastnily prozatím každého Mistrovství světa v kriketu. Mezi tyto země, jak je viditelné také v Tabulce 5, patří Austrálie, Anglie, Indie, Nový Zéland, Pákistán, Srí Lanka a také výběr Západní Indie, který reprezentuje země antilských ostrovů a bahamského souostroví. Státem s nejvíce účastmi, který se nezúčastnil všech Mistrovství světa v kriketu, je Zimbabwe s devíti účastmi, následované Jihoafrickou republikou s osmi účastmi.

Tabulka 5: Nejlepších sedm reprezentačních výběrů v počtu účastí na kriketových MS

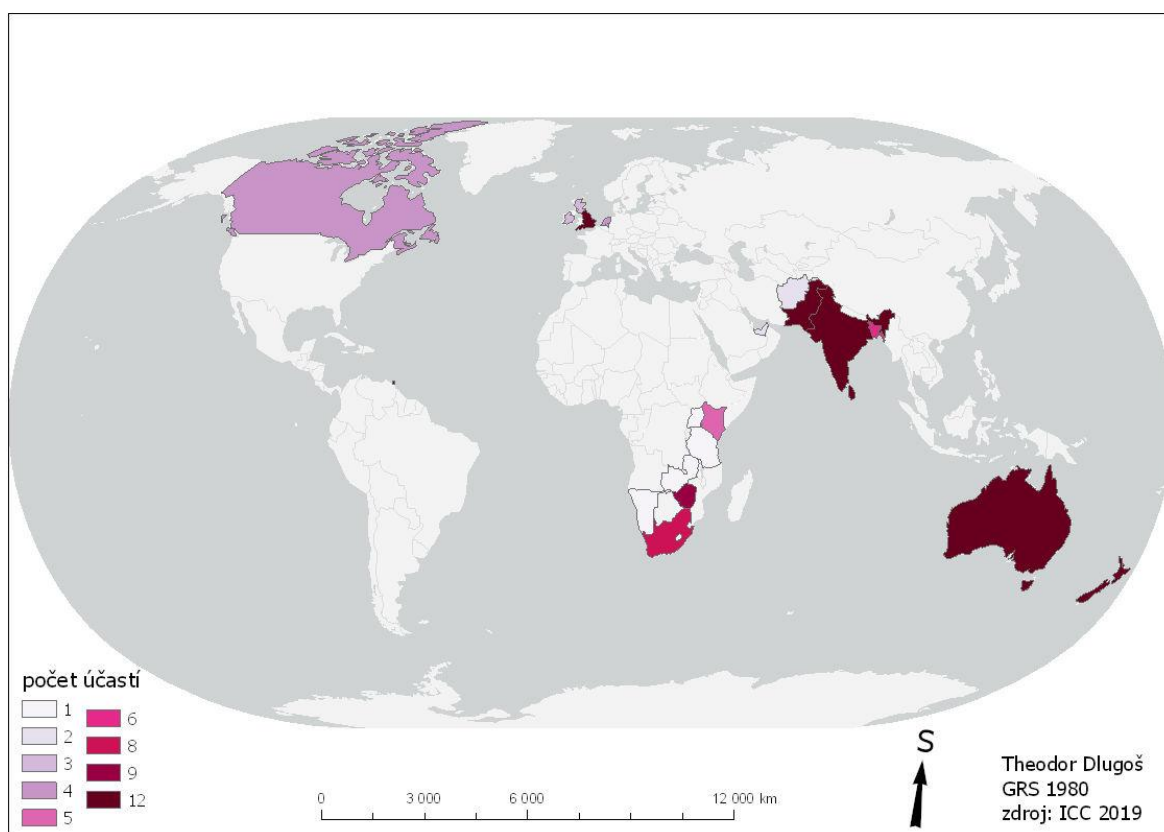
Stát	Počet účastí
Austrálie	12
Anglie	12
Indie	12
Nový Zéland	12
Pákistán	12
Srí Lanka	12
Západní Indie	12

Zdroj: ICC, vlastní tvorba

Mezi státy, které se na Mistrovství světa probojovaly pouze jednou, patří Zambie, Uganda, Tanzanie, Namibie a Bermudské ostrovy. Dvakrát se šampionátu zúčastnil výběr Spojených arabských emirátů, stejně tak výběr Afghánistánu. Shodně po třech účastech mají Irsko a Skotsko a o jednu účast více má na kontě poslední evropský zástupce Nizozemsko a také Kanada.

Na Mapě 5 jsou patrné oblasti, kde se nacházejí státy bez jediné účasti na jakémkoliv kriketovém Mistrovství světa. Tím nejvýraznějším je Jižní Amerika, tedy s výjimkou malé oblasti Západní Indie. Velmi podobná situace je také v Evropě, kde výjimku tvoří Velká Británie a Nizozemí. Regionem bez jediné účasti je také značná část Afriky, především pak severní části. Posledním výraznějším regionem bez jediné účasti je oblast Jihovýchodní a Východní Asie.

Mapa 5: Počet účastí jednotlivých států na MS ve fotbale v období 1975-2019

Zdroj: ICC 2019, vlastní tvorba

Vzhledem k malému počtu zúčastněných států a také počtu jednotlivých Mistrovství světa je i počet států, které dosáhly na umístění v první čtyřce na jednotlivých turnajích, nižší. Jak je pozorovatelné z Tabulky 6, nejčastěji se až do semifinálového utkání probojovali reprezentanti Nového Zélandu, konkrétně se tak stalo na devíti Mistrovstvích světa. Z Mapy 6 je patrné, že na druhém místě tohoto pomyslného žebříčku se nachází Austrálie, která má na kontě osm umístění mezi čtyřmi nejlepšími. Shodně po sedmi účastech v semifinálových zápasech mají na kontě Indie a sousední Pákistán. Domovská země kriketu, Anglie, se do semifinále dostala šestkrát, o jednu účast v semifinále méně vybojovala Jihoafrická republika. Výběr Západní Indie a také Srí Lanky má na kontě čtyři semifinálové účasti a žebříček uzavírá s jednou účastí Keňa.

Tabulka 6: Nejlepších pět reprezentačních výběrů v počtu účastí v top 4 na MS v kriketu

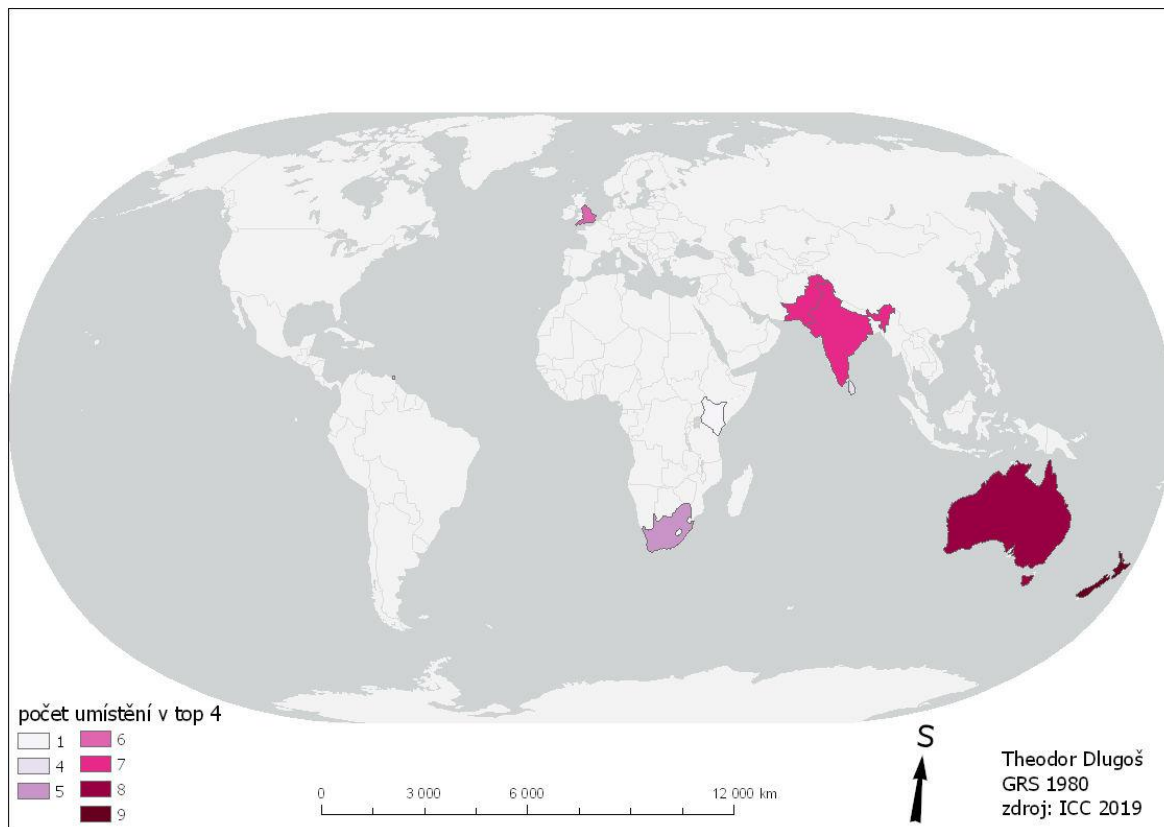
Stát	Počet umístění v top4
Nový Zéland	9
Austrálie	8
Indie	7
Pákistán	7
Anglie	6

Zdroj: ICC, vlastní tvorba

Nový Zéland a Austrálie se od ostatních úspěšných zemí liší především výší HDP a celkovou vyspělostí. Tyto faktory tak mohou být hlavním důvodem v rozdílu, který je především mezi asijskými a africkými státy a právě Novým Zélandem a Austrálií.

Za jedinou zemi, která vyniká na celosvětové úrovni a nachází se v Evropě, můžeme označit Anglii a v podstatě stejným fenoménem v Americe je oblast Západní Indie. Jak je patrné, tak vrcholný kriket je soustřeďován především v Jižní Asii a na Australském kontinentě.

Mapa 6: Počet umístění jednotlivých států na prvních 4 místech na MS v kriketu v období 1975-2019

Zdroj: ICC 2019, vlastní tvorba

4.4. Prostorová analýza Mistrovství světa v pozemním hokeji

Hlavním pořadatelem a nejvyšším orgánem v pozemním hokeji je Mezinárodní hokejová federace neboli FIH. První Mistrovství světa v pozemním hokeji proběhlo v roce 1971 a do roku 1975 probíhalo každé dva roky. Následně se šampionát uskutečnil po třech letech v roce 1978 a od tohoto čtvrtého Mistrovství se turnaj konal každé čtyři roky pravidelně.

Na prvním Mistrovství světa v pozemním hokeji v roce 1971 se v Barceloně utkalo deset reprezentačních výběrů. Poté se počet zúčastněných týmů až do roku 2014 zvýšil na dvanáct, výjimkou byly roky 1978 a 2002, kdy se šampionátu účastnilo čtrnáct, respektive šestnáct družstev. Na posledním Mistrovství světa se počet účastníků opět zvýšil a to na číslo šestnáct, stejný počet účastníků by se měl utkat i na následujícím Mistrovství, které je naplánováno na rok 2023. Dochází zde tedy k pozvolnému, ale stálému růstu v počtu zúčastněných týmů. Počet států, které zasáhly alespoň do jednoho Mistrovství světa v pozemním hokeji, je třicet osm.

Z Mapy 7 vyplývá, že hned několik států se zúčastnilo všech čtrnácti Mistrovství světa v pozemním hokeji. Konkrétně se jedná hned o tři evropské státy, Německo, Nizozemsko, Španělsko, a také jeden asijský, Indie. Jak je pozorovatelné z Tabulky 7, na jednom ze čtrnácti šampionátů chyběly Argentina, Austrálie, Anglie a Pákistán. S dvouciferným počtem účastí se už může chlubit pouze Nový Zéland, který se účastnil deseti Mistrovství. Poslední stát, který se zúčastnil alespoň poloviny ze všech Mistrovství, je Malajsie.

Tabulka 7: Nejlepších osm států v počtu účastí na MS v pozemním hokeji

Stát	Počet účastí
Německo	14
Indie	14
Nizozemsko	14
Španělsko	14
Argentina	13
Austrálie	13
Anglie	13
Pákistán	13

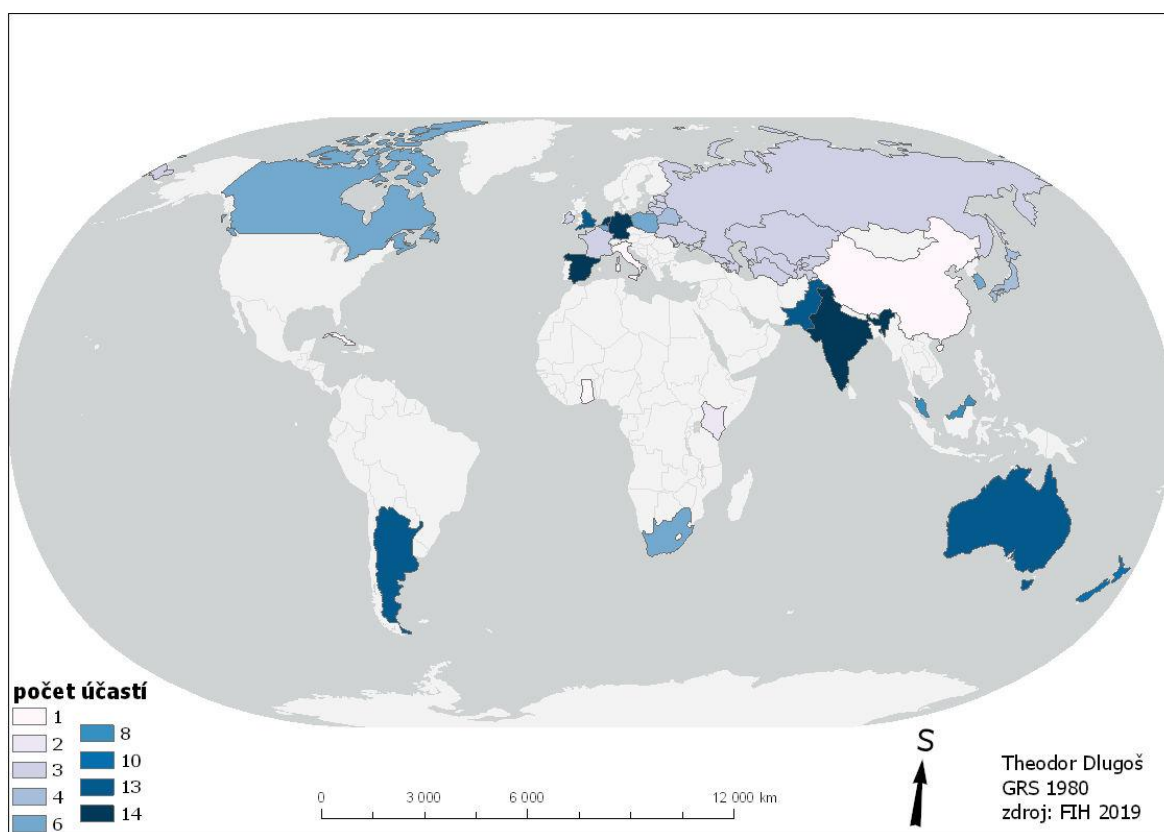
Zdroj: FIH, vlastní tvorba

Mezi státy, které se na Mistrovství světa probojovaly alespoň jednou a pro které je samotná účast úspěchem, patří Itálie, Čína, Ghana a Kuba. Na dva šampionáty se probojovala také Keňa, o jednu účast více mají na kontě Francie, Irsko a státy bývalého Sovětského svazu, z nichž má ještě o jednu účast více Bělorusko. Čtyři účasti vybojovalo také Japonsko. Zbylé státy, které mají na kontě šest účastí, jsou Belgie, Kanada, Polsko, Korejská republika a Jihoafrická republika.

Z níže zobrazené mapy 7 je patrné, že mezi neúspěšnější státy v pozemním hokeji patří především státy Evropy, Asie a také Austrálie. Severní a Jižní Amerika mají dohromady pouze tři státy, které se zúčastnily alespoň jednoho Mistrovství světa v pozemním hokeji, stejná situace panuje také v rámci Afrického kontinentu. Bez jediné účasti je také oblast Blízkého Východu.

Mapa 7: Počet účastí jednotlivých států na MS v pozemním hokeji v období 1971-2018

Zdroj: FIH 2019, vlastní tvorba

Jak je pozorovatelné na Mapě 8, počet států, které dosáhly na jakémkoliv Mistrovství světa v pozemním hokeji na alespoň jednu z medailí, není velký. Nejúspěšnějším státem v historii Mistrovství světa v pozemním hokeji, co do počtu medailí, je Austrálie s deseti medailemi. Ta je ovšem následována státy z Evropy, Nizozemskem a Německem, které získaly devět, respektive

osm, medailí. Jak vyplývá z Tabulky 8, mezi státy úspěšné na mezinárodním poli, patří také Pákistán se šesti medailemi ze všech Mistrovství světa.

Jelikož je australský národní tým v pozemním hokeji jedním z nejlepších v zemi, ne-li nejlepší, je pravděpodobné, že je pozemní hokej v Austrálii velmi populární. To by znamenalo velké množství sponzorů a také více investovaných prostředků ze strany státu, a z toho vyplývající úspěchy.

Tabulka 8: Nejlepších šest států v počtu medailí na MS v pozemním hokeji

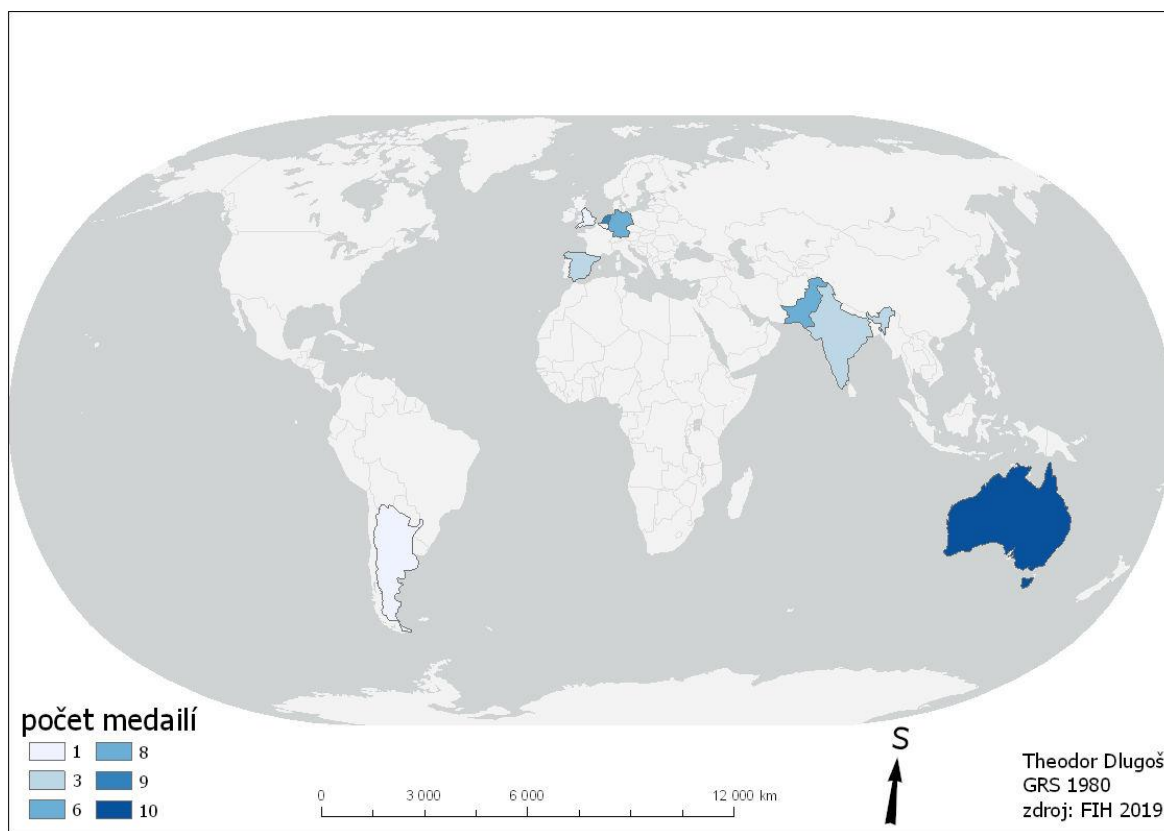
Stát	Počet medailí
Austrálie	10
Nizozemsko	9
Německo	8
Pákistán	6
Indie	3
Španělsko	3

Zdroj: FIH, vlastní tvorba

Stejný počet jedné medaile mají na kontě reprezentační výběry Argentiny, Anglie a Belgie. Třikrát se na stupně vítězů podívali reprezentanti Španělska a Indie.

Bez jediné medaile nadále zůstávají Afrika a Severní Amerika. Naopak největší koncentrace medailí se nachází v Evropě a to především zásluhou Německa a Nizozemska.

Mapa 8: Počet medailí jednotlivých států získaných na MS v pozemním hokeji v období 1971-2018

Zdroj: FIH 2019, vlastní tvorba

4.5. Syntéza Mistrovství světa analyzovaných sportů

Při pohledu na Mapu 9, kde se nachází syntéza neúspěšnějších zemí ve všech čtyřech sportech, je patrné, že tím vůbec neúspěšnějším státem je Německo. To dokázalo získat dvacet medailí, a to především díky úspěšné fotbalové reprezentaci a úspěchům v pozemním hokeji. Na druhém místě tohoto žebříčku se nachází Austrálie se ztrátou pouhých dvou medailí nebo účastí mezi čtyřmi nejlepšími týmy, které získala pouze na Mistrovstvích světa v kriketu a pozemním hokeji. Na třetím místě se s patnácti medailemi nachází Brazílie, která je naprostým opakem Austrálie, když všechny medaile získala na fotbalových a basketbalových šampionátech, přičemž každý z těchto států se nachází na jiném kontinentu. Stejný počet třinácti medailí či účastí mezi čtyřmi nejlepšími týmy mají na svém kontě Chorvatsko, Pákistán, Spojené státy americké a Nizozemsko. Dvojciferným počtem se mohou pyšnit ještě státy bývalé Jugoslávie, Rusko a Indie.

Podrobnější přehled se nachází v Tabulce 1, kde jsou zapsány všechny státy, které dosáhly na dvojciferný počet medailí ve všech analyzovaných sportech dohromady.

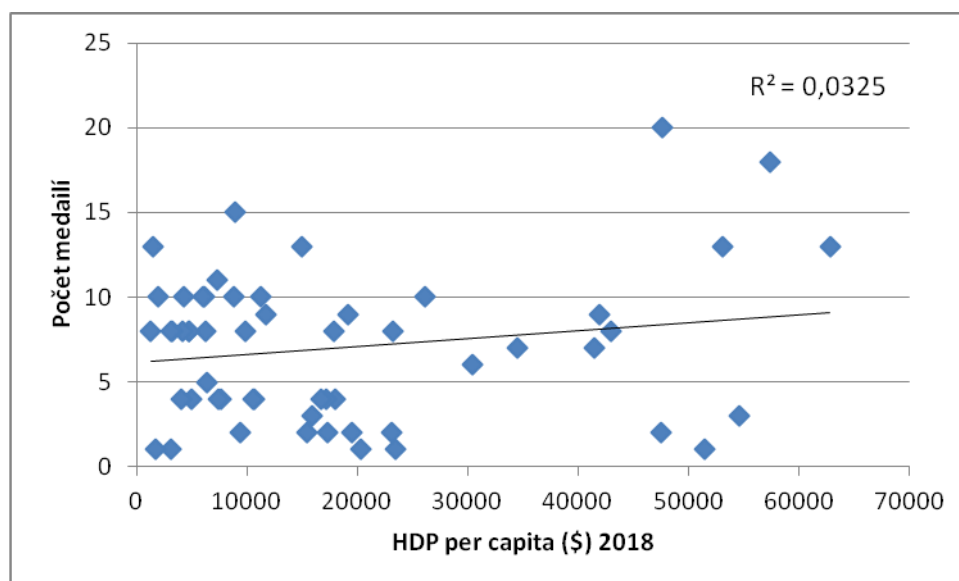
Tabulka 9: Státy s dvojciferným počtem medailí ve všech analyzovaných sportech

Stát	Počet medailí
Německo	20
Austrálie	18
Brazílie	15
Chorvatsko	13
Nizozemsko	13
Pákistán	13
Spojené státy americké	13
Srbsko	11
Bosna a Hercegovina	10
Indie	10
Kosovo	10
Černá Hora	10
Severní Makedonie	10
Rusko	10
Slovinsko	10

Zdroj: FIBA, FIFA, ICC, FIH, vlastní tvorba

V Grafu 1 je provedena korelační analýza počtu medailí jednotlivých států ve všech sportech dohromady a jejich HDP per capita (\$) pro rok 2018. Z této analýzy vyplývá, že hodnota spolehlivosti R je pouze 0,03. Tato hodnota vypovídá o velmi nízké souvislosti dvou zmiňovaných jevů a vyvrací tak hypotézu, která tvrdí, že úspěch na mezinárodním sportovním poli koreluje s výší HDP na hlavu. Není zde tak prokázána přímá souvislost mezi HDP per capita a úspěšností na mezinárodním sportovním poli. Důkazem mohou být státy jako například Brazílie, Pákistán a Indie, které nepatří mezi státy s vysokým HDP per capita a i přes to se řadí mezi velmi úspěšné státy na sportovním mezinárodním poli. Na opačné straně se nachází například Švédsko a Rakousko, které patří co do výše HDP per capita mezi velmi nadprůměrné. Ovšem minimálně v těchto čtyřech analyzovaných sportech jsou spíše podprůměrné. V této analýze by lépe posloužila data o přímých investicích do sportu, ta se v takovémto rozsahu velmi těžce dohledávají nebo jsou téměř nedohledatelná.

Graf 1: Korelační analýza počtu medailí jednotlivých států ve všech analyzovaných sportech a jejich HDP per capita

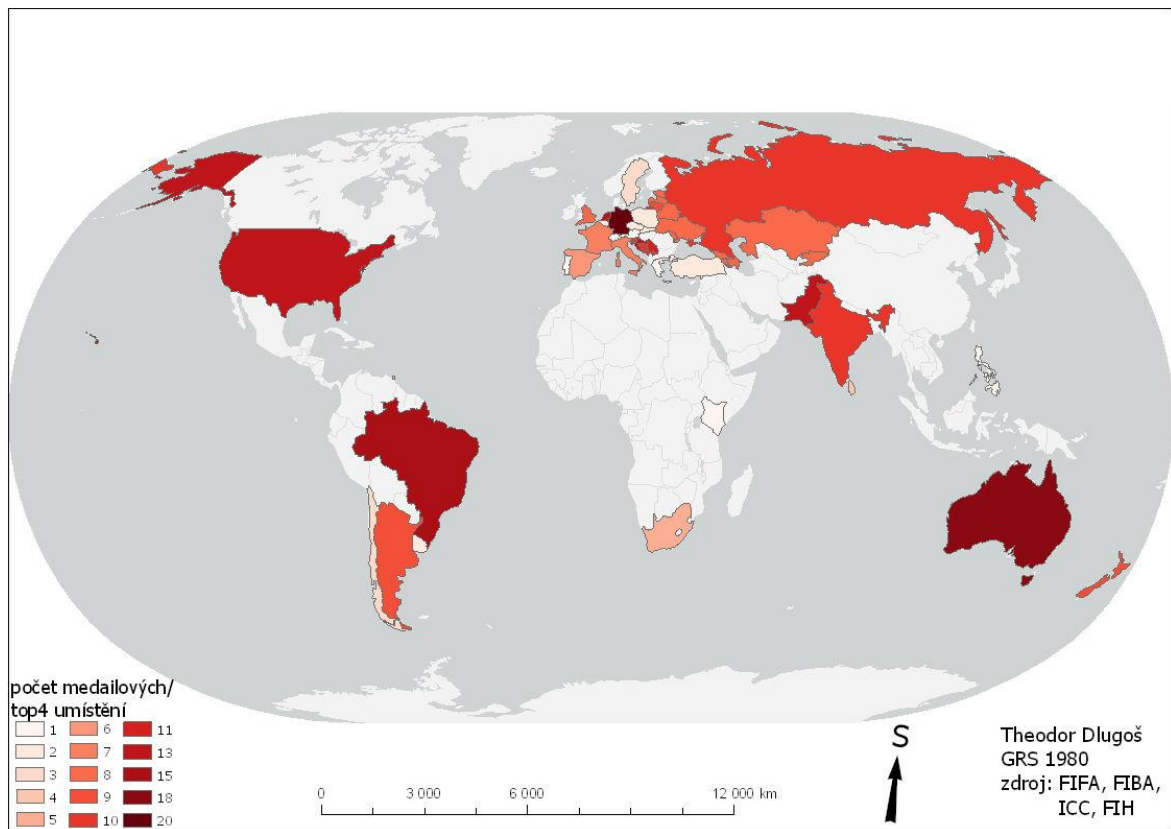
Zdroj: FIBA, FIFA, ICC, FIH, data.worldbank.org, vlastní tvorba

Na Mapě 9 jsou pozorovatelné také státy, které získaly pouze jednu medaili, v případě kriketu umístění mezi prvními čtyřmi družstvy. Mezi tyto státy patří Rakousko, Řecko, Keňa, Filipíny a Portugalsko. O jednu více mají na kontě Belgie, Uruguay, Turecko, Polsko a také Česká republika se Slovenskem. Tři medaile či umístění mezi čtyřmi nejlepšími týmy získalo Švédsko a také Chile.

Nejvíce států, které mají na kontě alespoň jednu medaili, nebo v případě kriketu účast mezi prvními čtyřmi, se nachází v Evropě. Vedle neúspěšnějšího Německa se v Evropě mezi úspěšné státy řadí například Itálie, Španělsko, Francie nebo Anglie.

Na druhé straně, co se srovnání kontinentů týká, je na tom poměrně nejhůře Afrika, kde se dokázala prosadit pouze Jihoafrická republika a Keňa. Tyto výsledky jsou pravděpodobně spojeny s průměrně nízkým HDP per capita Afriky jako celku, nedochází zde k takovým investicím do sportu jako třeba v Evropě. Dále také region Jihovýchodní a Jižní Asie, tedy s výjimkou Filipín a oblasti Arabského poloostrova.

Mapa 9: Počet medailových/top4 umístění na MS v analyzovaných sportech

Zdroj: FIFA, FIBA, ICC, FIH, vlastní tvorba

4.6. Porovnání nejúspěšnějších států v jednotlivých sportech

Nejúspěšnějším státem v historii basketbalových Mistrovství světa jsou bezesporu Spojené státy americké, které se účastnily všech osmnácti šampionátů a získaly na nich dvanáct medailí, z toho pětkrát zlato.

Historicky nejvíce medailí, konkrétně dvanáct, získalo na fotbalových Mistrovstvích světa Německo. To se německým reprezentantům povedlo při účasti na devatenácti šampionátech z celkových jednadvaceti. Z těchto dvanácti medailí byly čtyři zlaté.

Na Mistrovstvích světa v kriketu se minimálně do semifinále probojoval nejčastěji výběr Nového Zélandu, a to konkrétně devětkrát. Ovšem ani jednou se Novozélandskému týmu

nepodařilo získat zlaté medaile. Osm semifinálových účastí má na kontě ovšem Australská reprezentace, která je dokázala proměnit hned v pět titulů.

Nejvíce medailí na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji, konkrétně deset, pro svoji zemi vybojovali reprezentanti Austrálie, která se navíc účastnila pouze třinácti ze čtrnácti šampionátů. Z těchto deseti medailí měly tři zlatou barvu.

Tabulka 10: Porovnání nejúspěšnějších států v jednotlivých sportech

	Počet obyvatel (2018)	HDP per capita (\$) (2018)
Spojené státy americké	326 687 501	62 795
Německo	82 905 782	47 603
Nový Zéland	4 841 000	41 945
Austrálie	24 982 688	57 373

Zdroj: data.worldbank.org, vlastní tvorba

Při pohledu na Tabulku 2 je viditelné, že všechny nejúspěšnější státy patří do kategorie nadprůměrné, tedy co se HDP týká. V případě počtu obyvatel jsou velmi nadprůměrné Spojené státy americké a také Německo, tedy lídři v basketbalových a fotbalových Mistrovstvích světa. V případech Austrálie a Nového Zélandu, tedy nejúspěšnějších reprezentací v pozemním hokeji a kriketu, není počet obyvatel tak vysoký jako ve Spojených státech a Německu. Při pohledu na státy, které jsou ve všech čtyřech sportech jen o něco méně úspěšné, jako například Brazílie, Indie, Srbsko, Chorvatsko, Indie, Pákistán, Nizozemsko či Francie, tak v každém případě se jedná o vyspělé státy nebo státy s vysokým počtem obyvatel. Na předních příčkách se v žádném z vybraných sportů nenachází stát, který by měl nižší počet obyvatel například jako Nový Zéland a současně by patřil mezi méně vyspělé státy jako například Pákistán.

4.7. Porovnání účastníků Mistrovství světa ve vybraných sportech

Počet států, které se zúčastnily alespoň jednoho ze světových šampionátů v basketbalu, je sedmdesát jedna. Z vybraných sportů zasáhlo nejvíce států do fotbalových Mistrovství světa. Konkrétně se jednalo o devadesát čtyři států. Celkově nejméně reprezentačních výběrů se zúčastnilo kriketových šampionátů, přesněji šlo o pouhých dvacet devět států. Do alespoň

jednoho Mistrovství světa v pozemním hokeji zasáhl, podobně jako v kriketu, nižší počet států, konkrétně třicet osm.

Podle Tabulky 3 mohou být vybrané sporty rozděleny do dvou skupin. První z nich zahrnuje basketbalové a fotbalové šampionáty. Do Mistrovství světa v těchto sportech totiž zasáhlo sedmdesát jedna, respektive devadesát čtyři států, což je výrazný rozdíl oproti ostatním dvěma sportům. Také počet uskutečněných šampionátů je u těchto sportů vyšší, což je dáno dřívějším zorganizováním prvních Mistrovství světa. Ačkoliv počet účastníků jednotlivých Mistrovství světa začínal na přibližně stejné hranici okolo deseti reprezentačních výběrů, tak právě u této skupiny, která obsahuje basketbalové a fotbalové šampionáty, se počet účastníků jednotlivých Mistrovství světa vyšplhal na číslo třiceti dvou účastníků.

Tyto faktory by mohly být důkazem, že je v těchto sportech vyšší konkurence a tím pádem také širší světová špička. Zatímco u šampionátů ve sportech ve druhé skupině, tedy v kriketu a pozemním hokeji, je nižší počet států, které jsou schopny konkurovat těm nejlepším v daném sportu. Je ovšem možné, že v budoucnu, až se počet uskutečněných Mistrovství světa dostane na podobnou hranici, jako jsou šampionáty ve sportech první skupiny, bude docházet ke zlepšení výkonnosti ostatních států a následnému rozšiřování startovního pole na jednotlivých Mistrovstvích světa v kriketu a pozemním hokeji.

Tabulka 11: Porovnání počtu zúčastněných států na Mistrovstvích světa v jednotlivých sportech

	Státy s min. jednou účastí	Počet uskutečněných Mistrovství světa	Rozmezí počtu účastníků
Basketbal	71	18	10-32
Fotbal	94	21	13-32
Kriket	29	12	8-16
Pozemní hokej	38	14	10-16

Zdroj: FIBA, FIFA, ICC, FIH, vlastní tvorba

4.8. Porovnání nejúspěšnějších států v jednotlivých sportech vzhledem k HDP per capita

K tomuto porovnání byla použita hodnota HDP na osobu z roku 2018. Ze států, které se alespoň jednou ze všech Mistrovství světa ve všech čtyřech zkoumaných sportech dokázaly umístit do třetího, v případě kriketu čtvrtého, místa, dosáhly na nejvyšší HDP na osobu Spojené státy americké s hodnotou 62 795 \$. Druhým v pořadí byla s hodnotou 57 374 \$ Austrálie a jako třetí stát se umístilo Švédsko s hodnotou 54 608 \$.

4.8.1. Nejúspěšnější státy na basketbalových Mistrovstvích světa

Jak již bylo zmíněno, Spojené státy americké patří ke státům s nejvyšším HDP per capita, při pohledu na další státy v pořadí Tabulky 4, vidíme, že hodnoty Srbska a Ruska se ani nepřibližují té, kterou se pyšní Spojené státy americké. Téměř dvojnásobnou hodnotu HDP na osobu oproti Srbsku má Chorvatsko, a i tak se jedná o přibližně čtvrtinovou hodnotu ve srovnání se Spojenými státy americkými.

Hypotéza, která tvrdí, že úspěšnost na mezinárodním poli koreluje s výší HDP na hlavu tak může být, co se týká basketbalových Mistrovství světa, vyvrácena.

Tabulka 12: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v basketbalu a výše jejich průměrného HDP per capita

	HDP per capita(\$ (2018))	Počet medailí
Spojené státy americké	62 795	12
Srbsko	7 247	11
Chorvatsko	14 910	11
Rusko	11 289	10

Zdroj: FIBA 2019, data.worldbank.org, vlastní tvorba

4.8.2. Nejúspěšnější státy na fotbalových Mistrovstvích světa

Při pohledu na Tabulku 5 je viditelný rozdíl mezi státy, které leží v Evropě nebo v Jižní Americe. Evropské státy, především pak Německo, které je nejúspěšnějším státem fotbalových Mistrovství světa, dosahuje hodnoty necelých 48 000 \$. Zbylé evropské státy, tedy Itálie a Francie, se pohybují okolo 34 000 \$, respektive 41 000 \$ HDP per capita. Ve srovnání s Brazílií a Argentinou jsou to velmi vysoké hodnoty, když Brazílie nedosahuje ani 9 000 \$ HDP per capita a argentinská hodnota je kolem 11 500 \$ HDP per capita.

Hypotéza tvrdící, že HDP na osobu koreluje s úspěšností na mezinárodním poli, by mohla být potvrzena, ale pouze pro evropskou část tabulky 3. Celkově je tak, ve fotbalovém prostředí, tato hypotéza vyvrácena.

Tabulka 13: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa ve fotbale a výše jejich průměrného HDP per capita

	HDP per capita(\$) (2018)	Počet medailí
Německo	47 603	12
Brazílie	8 921	9
Itálie	34 483	7
Francie	41 464	5
Argentina	11 684	5

Zdroj: FIFA 2019, data.worldbank.org, vlastní tvorba

4.8.3. Nejúspěšnější státy na kriketových Mistrovstvích světa

V kriketu je pozorovatelná téměř identická situace jako ve fotbale. S tím rozdílem, že státy s vysokou hodnotou HDP per capita jsou Austrálie a Nový Zéland. Velmi nízkou hodnotu HDP per capita pak vykazují Indie a Pákistán, když dosahují 2 010 \$, respektive necelých 1 500 \$ HDP per capita. Nutno konstatovat, že patří mezi velmi úspěšné státy v kriketu a jsou to velmi lidnaté státy, což může být jeden z faktorů nízké hodnoty HDP per capita.

Při pohledu na Tabulku 6 je zřejmé, že ani v kriketu nebude potvrzena hypotéza, která tvrdí, že HDP na osobu koreluje s úspěchem na mezinárodním poli.

Tabulka 14: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v kriketu a výše jejich průměrného HDP per capita

	HDP per capita(\$) (2018)	Počet umístění v top 4
Nový Zéland	41 945	9
Austrálie	57 374	8
Indie	2 010	7
Pákistán	1 482	7

Zdroj: ICC 2019, data.worldbank.org, vlastní tvorba

4.8.4. Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji

Z Tabulky 7 je pozorovatelné, že první tři nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji dosahují hodnot okolo 47 000 až 57 000 \$ HDP per capita. Je to jediný z vybraných sportů, který má tři nejúspěšnější státy na takto vysoké hranici. Čtvrtý stát je Pákistán, který je na tom co se týká HDP per capita téměř nejhůře ze všech států, které dosáhly v alespoň jednom z vybraných sportů na úspěch v podobě medaile, v případě kriketu na první až čtvrté místo.

Pozemní hokej je tak jediným sportem, ve kterém by mohla být hypotéza o korelaci HDP na osobu s úspěchem na mezinárodním poli potvrzena. Ovšem čtvrtý nejúspěšnější stát je Pákistán, který tuto hypotézu vyvrací.

Tabulka 15: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji a výše jejich průměrného HDP per capita

	HDP per capita(\$) (2018)	Počet medailí
Austrálie	57 374	10
Nizozemsko	53 024	9
Německo	47 603	8
Pákistán	1 482	6

Zdroj: FIH 2019, data.worldbank.org, vlastní tvorba

4.9. Státy Britského impéria na Mistrovstvích světa v kriketu a pozemním hokeji

Jak již bylo zmíněno například v Tabulce 3, počet současných států, které zasáhly alespoň do jednoho Mistrovství kriketu, je dvacet devět. Jak vyplývá z Tabulky 8, z těchto států bylo, nebo aktuálně je, dvacet sedm států pod vlivem Britského impéria. To znamená, že devadesát tři procent ze všech zúčastněných států, bylo ovlivněno Velkou Británií a zároveň je potvrzena první hypotéza, že na Mistrovstvích světa v kriketu budou nejvíce zastoupeny státy, které dříve patřily do Britského impéria.

Rozdílný případ je ovšem pozorovatelný v případě pozemního hokeje a jeho světových šampionátech. Do alespoň jednoho Mistrovství světa v pozemním hokeji zasáhlo třicet osm států, z nichž pouze jedenáct bylo, nebo je, pod vlivem Britského impéria. Z toho vyplývá, že pouze necelých dvacet devět procent ze států, které alespoň jednou zasáhly do světového šampionátu, spadá do skupiny ovlivněné Velkou Británií, a zároveň je vyvrácena druhá hypotéza, která tvrdí, že v pozemním hokeji bude přibližně stejné procento států ovlivněných Velkou Británií jako v případě kriketu.

Tabulka 16: Poměr zúčastněných států ovlivněných Velkou Británií

	MS v kriketu	MS v pozemním hokeji
Celkový počet účastníků	29	38
Počet států ovlivněných VB	27	11
Ovlivnění v %	93,1	28,95

Zdroj: ICC, FIH, Bernas 2013, vlastní zpracování

5. Závěr

Základ teoretické části této bakalářské práce tvoří tři kapitoly. První z nich se zabývá kulturní geografii, její historií a definicí, která nemusí být pokaždé stejná a někdy je definována jako samotná humánní geografie. Tato podkapitola se zabývá také samotnou kulturou a její složitou definicí. Tématem druhé podkapitoly je pro Českou republiku poněkud okrajové téma, kterým je geografie sportu. Tato část se zabývá samotnými počátky geografie sportu, mapuje literaturu, která je ovšem především v českém jazyce nedostatečná, a také zmiňuje geografů, kteří se o sport zajímají, a to jak v České republice, tak v zahraničí. Třetí podkapitola teoretické části se věnuje analyzovaným sportům, konkrétně jejich historii a vzniku. Poté následuje stručný přehled každého Mistrovství světa ve vybraných sportech. Přesněji je popsáno, kolik reprezentačních výběrů se daného šampionátu zúčastnilo, kde a v jakém roce se konal a také kdo se umístil na prvních místech. Na konci teoretické části jsou uvedeny hypotézy této bakalářské práce.

V analytické části bakalářské práce byla nejdříve vytvořena databáze všech účastníků na každém Mistrovství světa ve vybraných sportech. Následně byla vytvořena databáze, ve které je uvedeno, kolik mají na svých kontech jednotlivé státy účasti v jednotlivých sportech a případně také, kolik mají medailí, v případě kriketu umístění mezi prvními čtyřmi družstvy. V případech, kdy historická podoba státu nekorresponduje se současným stavem, byla použita kompenzační opatření, jak je zmíněno v části, která se věnuje metodice práce. Později byla databáze doplněna také o HDP (\$) na osobu jednotlivých států.

Hlavním cílem v této práci bylo provedení prostorové analýzy a následné zhodnocení úspěšnosti či naopak neúspěšnosti jednotlivých států či regionů. Většina analýz, které se nacházejí v analytické části, je podložena mapovými díly nebo tabulkami. Výsledky ve většině případů potvrdily očekávání, a to především ta, že basketbal a fotbal jsou globálními sporty, ve kterých je větší konkurence a na jednotlivých šampionátech se v těchto sportech vystřídalo již mnoho reprezentačních celků. Naopak zjištěním vyvracujícím hypotézy byl fakt, že účastníky šampionátů v pozemním hokeji jsou většinou státy, které nejsou či nebyly ovlivněny Britským impériem. Téměř úplně opačný jev se však ukázal v rámci kriketových šampionátů, kdy drtivá většina zúčastněných států je, nebo v minulosti byla, pod vlivem Velké Británie. Za zmínku stojí také vyvrácení poslední hypotézy, tedy že HDP per capita koreluje s úspěšností států na mezinárodním sportovním poli. Z mapových děl je pozorovatelné, že existují makroregiony, ve kterých nejsou

žádné, nebo jen nízký počet států, které se zúčastnily alespoň jednoho Mistrovství světa v analyzovaných sportech. Také se vyskytují makroregiony, které jsou naopak silné, a to rovnou ve více sportech zároveň.

Práce přináší nové, respektive shrnující, poznatky, které mapují historický vývoj a současnou situaci v geografickém rozložení úspěšnosti jednotlivých států na Mistrovstvích světa ve vybraných sportech. Analýza realizovaná v této bakalářské práci by se dala rozvinout přidáním několika dalších kategorií. Na provedený výzkum by tak mohla navazovat prostorová analýza dalších sportů či zhodnocení úspěšnosti jednotlivých států s ohledem k dalším kritériím vyjma HDP na osobu. Nutno zmínit, že se jedná o mírně experimentální bakalářskou práci, jejíž oblast zájmu se týká geografie sportu. Právě tomuto tématu je vzhledem k neustále se zvyšujícímu vlivu sportu věnováno stále až překvapivě málo pozornosti, a to především v České republice. Ovšem je možné předpokládat, že pokud by týmy českých reprezentací v budoucnosti zaznamenávaly větší úspěchy na mezinárodních soutěžích, zájem o geografii sportu by se mohl zvýšit.

Zdroje

ANDĚL, J. (1998): Kulturní geografie. Pedagogická fakulta UJEP, Ústí nad Labem.

ANDĚL, J. (2012): Vzestup a pád Britského impéria. Geografické rozhledy, 21(4), 21-23.

BALE, J. (1988): The place of „place“ in cultural studies of sports. Progress in Human Geography, 12(4), 507-524.

BALE, J. (2003): Sports Geography. Routledge, London and New York.

BALE, J., DEJONGHE, T. (2008): Editorial. Sports Geography : an overview. Belgeo, Sports geography, 2, 157-166.

BERNAS, V. (2013): Politicko-geografické aspekty transformace Britského impéria na Společenství národů. Diplomová Práce. Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, Praha.

BIOGRAPHY (2019): James Naismith Biography, <https://www.biography.com/scholar/james-a-naismith> (17.2. 2020).

CRANG, M. (1998): Cultural geography. Psychology Press.

EUROPEAN COMMISSION (2007): White paper on sport. Brusel, European Commission, 206 s.

FIALA, L. (2018): Geografie sportu v Plzni: lokalizace sportovišť a postoje obyvatel ke sportu. Bakalářská práce. Ekonomická fakulta, Západočeská univerzita, Plzeň.

FIBA (2019): Archive, Historical data from fiba and fiba zones events since 1930. <http://archive.fiba.com> (17.2. 2020)

FIFA (2019): FIFA World Cup™ Archive. <https://www.fifa.com/fifa-tournaments/archive/worldcup/index.html> (17.2. 2020)

FIH (2019): World Cup <http://fih.ch/events/world-cup/> (17.2. 2020)

FORBES (2019): The World's Highest-Paid Athletes, <https://www.forbes.com/athletes/#96f27a155ae5> (28.3. 2020)

FRUMAR, M. (2018): Analýza úspěšnosti států EU na letních olympijských hrách. Diplomová práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc.

- GELNÁ, T. (2012): Sportovní aktivity a veřejná podpora sportu. *Geografické rozhledy*, 21(4), 26–27.
- GREGORY, D., JOHNSTON, R., PRATT, G., WATTS, M., WHATMORE, S. (2009): *The Dictionary of Human Geography*. Wiley-Blackwell.
- HALADY, M. (2013): Příspěvek ke geografii sportu: analýza úspěšnosti evropských států v profesionálním fotbale. Bakalářská práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc.
- HALADY, M. (2015): Úspěšnost na tenisových grandslamech: prostorová analýza. Diplomová práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc.
- HELD, F. (2005): Tematický atlas míst konání olympijských her. Diplomová práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc, 98 s.
- HOLENDA, A. (2012): Geografické aspekty šíření a distribuce vybraných sportů: proměny regionálního obrazu. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha.
- ICC (2019): CWC Archive. <http://cricketworldcup.com/tournament-archive> (17.2. 2020)
- JELÍNEK, R., REGAL, P., SPURNÝ, Z., TOMEŠ, J. (2000): První fotbalový atlas světa. INFOKART.
- KLOBUČNÍK, M., PLEŠIVČÁK, M., VRÁBEL, M. (2019): Football clubs' sports performance in the context of their market value and GDP in the European Union regions. *Bulletin of geography, Socio-economic series*, 45, 59-74.
- MALÍK, J. (2012): Historický vývoj pravidel basketbalu (objevit tendenční snahy ve vývoji basketbalových pravidel). Bakalářská práce. Ústav profesního rozvoje pracovníků v školství Pedagogická fakulta UK, Praha.
- MIČUDA, P. (2016): Geografické aspekty původu vrcholových hráčů a líhní ledního hokeje: komparace vybraných zemí Evropy. Diplomová práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha.
- MISAŘ, J. (2015): Geografie házené: Prostorová analýza rozmístění házenkářských aktivit v ČR v letech 2009 – 2012. Bakalářská práce. Fakulta ekonomická, Západočeská univerzita, Plzeň.
- PROCHÁZKA, T. (2009): Analýza zatížení hráčů pozemního hokeje v utkání. Diplomová práce. Fakulta tělesné výchovy a sportu UK, Praha.

SEKOT, A. (2010): Sport versus společnost: socializační souvislosti. Universitas revue Masarykovy univerzity, 1, 13-22.

SLEPIČKOVÁ, I., SLEPIČKA, P. (2012): Kde hledat počátky moderního sportu. Geografické rozhledy, 21(4), 2–5.

SMART, B. (2007): Not playing around: global capitalism, modern sport and consumer culture. Global Networks, 7(2), 113-134.

STODDART, B. (1988): Sport, Cultural Imperialism, and Colonial Response in the British Empire. Comparative Studies in Society and History, 30(4), 649-673.

ŠICHAN, J. (2011): Časoprostorový vývoj kolektivních sportů v České republice. Diplomová práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc.

TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie I. Geografické rozhledy, 21(4), 6–9.

TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie II. Geografické rozhledy, 21(4), 18–20.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Argentinští mistři světa z prvního Mistrovství světa v basketbalu v roce 1950

Obrázek 2: Uruguayští mistři světa z prvního Mistrovství světa ve fotbale v roce 1930

Obrázek 3: Mistři světa ze Západní Indie z prvního Mistrovství světa v kriketu v roce 1975

Obrázek 4: Finále prvního Mistrovství světa v pozemním hokeji, které ovládl výběr Pákistánu

Seznam map

Mapa 1: Počet účastí jednotlivých států na MS v basketbalu v období 1950-2019

Mapa 2: Počet medailí jednotlivých států získaných na MS v basketbalu v období 1950-2019

Mapa 3: Počet účastí jednotlivých států na MS ve fotbale v období 1930-2018

Mapa 4: Počet medailí jednotlivých států získaných na MS ve fotbale v období 1930-2018

Mapa 5: Počet účastí jednotlivých států na MS ve fotbale v období 1975-2019

Mapa 6: Počet umístění jednotlivých států na prvních 4 místech na MS v kriketu v období 1975-2019

Mapa 7: Počet účastí jednotlivých států na MS v pozemním hokeji v období 1971-2018

Mapa 9: Počet medailových/top4 umístění na MS v analyzovaných sportech

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Nejlepších osm států v počtu účastí na basketbalových MS

Tabulka 2: Nejlepších devět států v počtu medailí na basketbalových MS

Tabulka 3: Nejlepších pět států v počtu účastí na fotbalových MS

Tabulka 4: Nejlepších pět států v počtu medailí na fotbalových MS

Tabulka 5: Nejlepších sedm reprezentačních výběrů v počtu účastí na kriketových MS

Tabulka 6: Nejlepších pět reprezentačních výběrů v počtu účastí v top 4 na MS v kriketu

Tabulka 7: Nejlepších osm států v počtu účastí na MS v pozemním hokeji

Tabulka 8: Nejlepších šest států v počtu medailí na MS v pozemním hokeji

Tabulka 9: Státy s dvojciferným počtem medailí ve všech analyzovaných sportech

Tabulka 10: Porovnání nejúspěšnějších států v jednotlivých sportech

Tabulka 11: Porovnání počtu zúčastněných států na Mistrovstvích světa v jednotlivých sportech

Tabulka 12: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v basketbalu a výše jejich průměrného HDP per capita

Tabulka 13: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa ve fotbale a výše jejich průměrného HDP per capita

Tabulka 14: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v kriketu a výše jejich průměrného HDP per capita

Tabulka 15: Nejúspěšnější státy na Mistrovstvích světa v pozemním hokeji a výše jejich průměrného HDP per capita

Tabulka 16: Poměr zúčastněných států ovlivněných Velkou Británií

Tabulka 17: Stručný přehled světových šampionátů v basketbalu

Tabulka 18: Stručný přehled světových šampionátů ve fotbale

Tabulka 19: Stručný přehled světových šampionátů v kriketu

Tabulka 20: Stručný přehled světových šampionátů v pozemním hokeji

Graf 1: Korelační analýza počtu medailí jednotlivých států ve všech analyzovaných sportech a jejich HDP per capita

Přílohy

Tabulka 17: Stručný přehled světových šampionátů v basketbalu

Rok konání	Místo konání	Zlato	Stříbro	Bronz
MS 1950	Argentina	Argentina	USA	Chile
MS 1954	Brazílie	USA	Brazílie	Filipíny
MS 1959	Chile	Brazílie	USA	Chile
MS 1963	Brazílie	Brazílie	Jugoslávie	SSSR
MS 1967	Uruguay	SSSR	Jugoslávie	Brazílie
MS 1970	Jugoslávie	Jugoslávie	Brazílie	SSSR
MS 1974	Portoriko	SSSR	Jugoslávie	USA
MS 1978	Filipíny	Jugoslávie	SSSR	Brazílie
MS 1982	Kolumbie	SSSR	USA	Jugoslávie
MS 1986	Španělsko	USA	SSSR	Jugoslávie
MS 1990	Argentina	Jugoslávie	SSSR	USA
MS 1994	Kanada	USA	Rusko	Chorvatsko
MS 1998	Řecko	Jugoslávie	Rusko	USA
MS 2002	USA	Jugoslávie	Argentina	Německo
MS 2006	Japonsko	Španělsko	Řecko	USA
MS 2010	Turecko	USA	Turecko	Litva
MS 2014	Španělsko	USA	Srbsko	Francie
MS 2019	Čína	Španělsko	Argentina	Francie

Zdroj: FIBA, vlastní zpracování

Tabulka 18: Stručný přehled světových šampionátů ve fotbale

Rok konání	Místo konání	Zlato	Stříbro	Bronz
MS 1930	Uruguay	Uruguay	Argentina	USA
MS 1934	Itálie	Itálie	Československo	Německo
MS 1938	Francie	Itálie	Maďarsko	Brazílie
MS 1942	nekonalo se			
MS 1946	nekonalo se			
MS 1950	Brazílie	Uruguay	Brazílie	Švédsko
MS 1954	Švýcarsko	Německo	Maďarsko	Rakousko
MS 1958	Švédsko	Brazílie	Švédsko	Francie
MS 1962	Chile	Brazílie	Československo	Chile
MS 1966	Anglie	Anglie	Německo	Portugalsko
MS 1970	Mexiko	Brazílie	Itálie	Německo
MS 1974	Německo	Německo	Nizozemsko	Polsko
MS 1978	Argentina	Argentina	Nizozemsko	Brazílie
MS 1982	Španělsko	Itálie	Německo	Polsko
MS 1986	Mexiko	Argentina	Německo	Francie
MS 1990	Itálie	Německo	Argentina	Itálie
MS 1994	USA	Brazílie	Itálie	Švédsko
MS 1998	Francie	Francie	Brazílie	Chorvatsko
MS 2002	Jižní Korea a Japonsko	Brazílie	Německo	Turecko
MS 2006	Německo	Itálie	Francie	Německo
MS 2010	Jihoafrická republika	Španělsko	Nizozemsko	Německo
MS 2014	Brazílie	Německo	Argentina	Nizozemsko
MS 2018	Rusko	Francie	Chorvatsko	Belgie

Zdroj: FIFA, vlastní zpracování

Tabulka 19: Stručný přehled světových šampionátů v kriketu

Rok	Hostitel	Zlato	Stříbro	Semifinále	Semifinále
MS 1975	Anglie	Západní Indie	Austrálie	Nový Zéland	Anglie
MS 1979	Anglie	Západní Indie	Anglie	Pákistán	Nový Zéland
MS 1983	Anglie	Indie	Západní Indie	Anglie	Pákistán
MS 1987	Indie, Pákistán	Austrálie	Anglie	Pákistán	Indie
MS 1992	Austrálie, Nový Zéland	Pákistán	Anglie	Nový Zéland	Jihoafrická republika
MS 1996	Pákistán, Indie, Srí Lanka	Srí Lanka	Austrálie	Indie	Západní Indie
MS 1999	Anglie	Austrálie	Pákistán	Nový Zéland	Jihoafrická republika
MS 2003	JAR, Zimbabwe, Keňa	Austrálie	Indie	Keňa	Srí Lanka
MS 2007	Západní Indie	Austrálie	Srí Lanka	Nový Zéland	Jihoafrická republika
MS 2011	Indie, Srí Lanka, Bangladéš	Indie	Srí Lanka	Nový Zéland	Pákistán
MS 2015	Austrálie, Nový Zéland	Austrálie	Nový Zéland	Indie	Jihoafrická republika
MS 2019	Anglie, Wales	Anglie	Nový Zéland	Austrálie	Indie

Zdroj: ICC, vlastní zpracování

Tabulka 20: Stručný přehled světových šampionátů v pozemním hokeji

Rok konání	Místo konání	Zlato	Stříbro	Bronz
MS 1971	Španělsko	Pákistán	Španělsko	Indie
MS 1973	Nizozemsko	Nizozemsko	Indie	Německo
MS 1975	Malajsie	Indie	Pákistán	Německo
MS 1978	Argentina	Pákistán	Nizozemsko	Austrálie
MS 1982	Indie	Pákistán	Německo	Austrálie
MS 1986	Anglie	Austrálie	Anglie	Německo
MS 1990	Pákistán	Nizozemsko	Pákistán	Austrálie
MS 1994	Austrálie	Pákistán	Nizozemsko	Austrálie
MS 1998	Nizozemsko	Nizozemsko	Španělsko	Německo
MS 2002	Malajsie	Německo	Austrálie	Nizozemsko
MS 2006	Německo	Německo	Austrálie	Španělsko
MS 2010	Indie	Austrálie	Německo	Nizozemsko
MS 2014	Nizozemsko	Austrálie	Nizozemsko	Argentina
MS 2018	Indie	Belgie	Nizozemsko	Austrálie

Zdroj: FIH, vlastní zpracování